

Ceny prenumeraty:

we Lwowie

bez doręczenia do domu
miesięcznie . . . M 7,300.000
z dostawą do domu M 7,500.000

Na prowincji

z przesyłką poczt. M 7,500.000
Za granicą . . . M 12,000.000

Numer pojedynczy we
Lwowie i na prowincji

250.000 Mk

Rekopisy i listy w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie. — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — Listy w sprawach przedpłaty i odbioru pisma, ogłoszenia i reklamacje uprasza się nadsyłać pod adresem Administracji Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla teleg: Słowo Polskie, Lwów, — Tel. 27. — Nr. Konta w P. K. O. 150.660. Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Lwów, ulica Zimorowicza 11—15.

Wydawca: Inż. Władysław Kucharski.

Naczelny Redaktor: Dr. Stanisław Grabski.

Wrogowie pokoju.

Nienawy i liczni ich międzynarodowi przyjaciele nie tracą nadziei zanulowania Traktatu Wersalskiego i całego opartego na nim nowego ustroju politycznego Europy. Myśl rewizji Traktatu Wersalskiego pojawiła się zaraz po zamknięciu konferencji pokojowej i od tam trwała stale, występując z mniejszą lub większą siłą, w myśl przyśłówka o kropli drążącej skalę.

Emnastyyczny propagator tej myśli Lloyd George obwoził ją po wszystkich zjazdach i konferencjach międzynarodowych. Po upadku tego niebezpiecznego demagoga i po tryumfach Poincaré'go w Zagłębiu Ruhry, sprawa rewizji Traktatu zesłała na pewien czas z porządku dziennego, aby obecnie pojawić się z podwójną intensywnością.

Faktem, który propagandę rewizjonizmu znów ożywił było objęcie rządów w Anglii przez Labour Party. Co prawda sam p. Mac Donald zachowuje w tej sprawie dyskrecję, gdyż na tym punkcie jego poglądy szefa partii pozostają w kółku z obowiązkami szefa rządu angielskiego. Co do tego jednak jakie są jego osobiste zapatrywania na tę kwestję nie może być dwu zdań, boć wiadomo, że p. Mac Donald w czasie wojny światowej był namiętnym przeciwnikiem zbrojnego wystąpienia Anglii przeciw Niemcom i rozwijał gwałtowną agitację antymilitarystyczną, z powodu której miał nawet grube nieprzyjemności.

To też najbliżsi towarzysze jego z partii i rządu bynajmniej nie skazyli się na milczenie w sprawie rewizji Traktatu i otwarcie wypowiadają swoje w tym względzie zapatrywania. Świeżo wielką burzę w angielskiej Izbie gmin wywołała wygłoszona na prowincji mowa p. Hendersona, w której ten minister spraw wewnętrznych Wielkiej Brytanii zażądał kategorycznej rewizji Traktatu Wersalskiego, i to albo przez nową konferencję światową, albo przez Ligę Narodów.

Wprawdzie p. Mac Donald w Izbie gmin wyparł się swego kolegi i zrzucił ze siebie odpowiedzialność za jego przemówienie, nikt jednak nie może mieć wątpliwości co do tego, kto z nich dwu był bardziej szczerzy, a nadto pozostaje faktem, że rewizja Traktatu Wersalskiego, lansowana dotąd przez Niemców, przez rozmaitych reprezentantów mocarstwa anonimowego i przez osławionego pana Kynesa, stała się obecnie oficjalnym programem, jeśli nie całego rządu angielskiego, to w każdym razie pewnego jego odłamu.

Równocześnie niemal identyczne żądanie wyszło ze strony Międzynarodówki socjalistycznej. Mianowicie Komitet Wykonawczy tej Międzynarodówki, wybrany w maju ubiegłego roku w Hamburgu, powziął obecnie dn. 17 lutego br. w Luksemburgu szereg uchwał w sprawie odszkodowań niemieckich. Jedną z tych uchwał nazywa „hańbą ludzkości“, że w pięć lat po zawarciu pokoju ludność wielkiego obszaru niemieckiego jeży pod jarzmem militarystyki francuskiej. Inna zaś ostrzega przed zmuszaniem Niemców do płacenia odszkodowań, bo mogłoby to zniewolić ich do zniesienia osmiogodzinnego dnia pracy, co znów

Słowo Polskie

760 KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska

wychodzi codziennie rano

Ceny ogłoszeń:

Za 1 wiersz milimetry: w zwykłych ogłoszeniach gr. 7 w nadesłanym i w nekrologii gr. 24. w kronice, repertuar, dział gospodarczy paski w tekście gr. 40. po kronice gr. 32. pod nagłówkiem na pierwszej stronie gr. 48. Za jedno słowo, w drobnych ogłoszeniach gr. 4. kupno i sprzedaż za słowo gr. 5, matrymonialne, korespondencje prywatne za słowo gr. 8. dla poszukujących pracy gr. 2. Z zastrzeżeniem miejsc 25 prc. Zagraniczne o 50 prc. drożej.

Ceny ogłoszeń w złotych, według wzędowego kursu fr. kol. wal. notowanego co dwa tygodnie w Monitorze.

Przeciwko Venizelosowi.

Ateny. (AW.) Duże wrażenie wywarła tu deklaracja republikanów. Według ostatnich wiadomości opinia publiczna w Grecji skłaniałaby się ku stanowisku republikanów, czego dowodem jest fakt, iż zarzuca się obecnie Venizelosowi nadużywanie swego autorytetu dla kompromisu z dy nastią. Tak więc wysiłki Venizelosa

czynione w duchu odroczenia proklamacji republiki nie znajdują w Grecji poparcia.

Ateny. (AW.) W związku z deklaracją partii republikańskiej oświadczył premier Kapandaris, iż rząd ubolewa nad stanowiskiem republikanów, jednakowoż polityki swej żadną miarą zmienić nie może.

Niespokojny Bałkan.

Belgrad. (AW.) Organ rządu jugosłowiańskiego „Samouprawa“ roztrząsa w jednym z ostatnich artykułów niebezpieczeństwo, grożące pokojowi Europy ze strony macedońskich komitetów w Bułgarii. Pismo kieruje pod adresem zwolenników tego kierunku w Anglii ostrzeżenie, aby lekkomyślnie nie narzad na szwank pokój europejski.

Berlin. (PAT.) „Localanzeiger“ z Rzy-

mu. Naprężenie między Jugosławią a Bułgarią znacznie się zwiększyło. Według informacji pism, Jugosławia w razie akcji komitadżi macedońskich, gotowa jest wysłać na terytorium pograniczne wojsko.

Rzym. (PAT.) „Tribuna“ ogłasza zaprzeczenie poselstwa bułgarskiego w Rzymie w sprawie rzekomej koncentracji wojsk bułgarskich nad granicą jugo-

Echa mowy Hendersona.

Londyn. (PAT.) W związku z mową p. Hendersona w Burnley (gdzie Henderson kandydował przy wyborach uzupełniających do Izby gmin), w której mówca wypowiedział się między innymi za rewizją traktatu wersalskiego, poseł Rzeczy Polskiej w Londynie Skirmunt, przyjęty 27 bm. przez premiera Mac Donalda, przedstawił temuż, że traktat, któremu Polska zawdzięcza swój ponowny niepodległy byt polityczny, stanowi jednocześnie podstawę pokojowej polityki rządu polskiego, co do której panuje całkowita jedność wśród społeczeństwa i stronnictw politycznych. Na wyraźne zapytanie p. Skirmunta o sta-

nowisko rządu brytyjskiego wobec mowy p. Hendersona, p. Mac Donald powołał się w swej odpowiedzi na wyjaśnienia dane przez parlamentowi i zaznaczył wyraźnie, że Henderson wygłosił swą mowę nie porozumiewając się z rządem, który nie solidaryzuje się z p. Hendersonem i nie zamierza bynajmniej proponować rewizji traktatów pokojowych. Za wyjaśnienia te podziękował p. Skirmunt premierowi Mac Donaldowi, przy czym raz jeszcze zapewnił go, że rząd polski pragnie współdziałać w polityce pokojowej, opierającej się na traktatach, które ustaliły obecny stan Europy.

może się niekorzystnie odbić na innych krajach.

Mamy zatem stan rzeczy taki, że zwolennikami rewizji Traktatu Wersalskiego są obecnie: Niemcy, międzynarodowe żydostwo, międzynarodowy socjalizm i część rządu angielskiego.

Nie są to siły, któreby można lekceważyć!

Wprawdzie w tych wszystkich postulatach rewizjonistycznych mówi się tylko o odszkodowaniach, wszyscy jednak wiedzą dobrze, że Traktat Wersalski jest, jak katedra gotycka, budowaną tak bardzo organicznie skonstruowaną, że usunięcie jednego członu musiałoby wywołać zniszczenie całego dzieła. Z chwila, kiedy zebrałaby się nowa konferencja światowa, albo kiedy Liga Narodów podjęłaby obrady nad rewizją tych postanowień Traktatu, które dotyczą odszkodowań, międzynarodowy socjalizm, międzynarodowe żydostwo i dawne elementy imperjalistyczne - monarchiczne i Hohenzollernowsko-Habsburskie, zaczęłyby wytyczać wszystkie siły, aby cały Traktat obalić, znieść wykreślone w

nim nowe granice państwowe i przywrócić Europie jej stary wygląd przedwojenny.

Pp. Henderson i socjaliści żądają rewizji Traktatu w imię sanacji gospodarczych stosunków europejskich. Czyż jednak mogą się ludzi ci panowie, że Francja, że Polska i inne nowo powstałe państwa, dla których Traktat Wersalski stanowi magnam chartam libertatis zgodzą się na to lekkim sercem? Czyż nie zdają sobie sprawy, że propagując pacyfizm stają się w ten sposób największymi wrogami pokoju?

Propaganda rewizjonizmu trwa i nie ustanie, dopóki Niemcy nie zapłacą ostatniej złotej marki odszkodowań.

Najlepszym środkiem obronnym przeciw tej niebezpiecznej agitacji jest zacieśnianie węzłów współdziałania pomiędzy państwami zainteresowanymi w utrzymaniu Traktatu Wersalskiego. Dlatego francuska polityka sojuszy tak jest mądra i przewidująca. I dlatego bardzo mądrze uczynił p. Skirmunt, że z powodu mowy Hendersona natychmiast wniósł wobec rządu angielskiego energiczny protest.

J. Ł.

MATURA. Na jednorocznym kursie wieczornym jest kilka miejsc wolnych. 1095

Zgłoszenia: Zamojskiego 10, I. piętro na prawo od 11—14.

Z DNIA.

PRACE PODKOMISJI W SPRAWIE OSZCZERSTWA NA MIN. KUCHARSKIEGO.

Warszawa. (Tel. wł.) 29 lutego. Dziś popołudniu odbyła w min. skarbu narada specjalna podkomisja wybrana wczoraj z powodu oszczerczego wniosku wicemarszałka Moraczewskiego na byłego ministra skarbu w sprawie pożyczki udzielonej Zakładom Żyrodowskim. W obradach wzięli udział przedstawiciele min. skarbu i p. Kucharski. Podkomisja po stwierdzeniu autentycznych danych przez p. Kucharskiego przystąpiła do dalszych badań, których rezultat przedstawi komisji budżetowej.

ZWIĄZEK HALLERCZYKÓW PRZYJĘTO DO FEDERACJI KOMBATANTÓW.

Warszawa. (Tel. wł.) 29 lutego. Korespondent „Gaz. War.“ donosi z Paryża, że na posiedzeniu zarządu Międzynarodowego związku kombatantów przyjęty został do niego Związek Hallerczyków na wniosek kombatanta polskiego we Francji. Prezes federacji wyraził przy tej sposobności hołd polskim wysiłkom wojskowym podczas wojny i współpracy Polaków w armiach sprzymierzonych. Wobec tej decyzji Polska będzie reprezentowana na II. międzynarodowym kongresie kombatantów w Londynie.

POSEŁ POLSKI W MOSKWIE.

Warszawa. (Tel. wł.) 29 lutego. Nowo mianowany poseł polski w Moskwie p. Darowski złożył dnia 27 bm. pierwszą wizytę komisarzowi dla spraw zagranicznych p. Czeczerninowi i odbył z nim dłuższą rozmowę.

INTERPELACJA ZLN. W SPRAWIE ANTYPAŃSTWOWEJ DZIAŁALNOŚCI NIEMCÓW.

Warszawa. (Tel. wł.) 29 lutego. Posłanka Sokolnicka i towarzysze z ZLN. wnieśli interpelację do p. przewodniczącego Rady ministrów z powodu udziału Niemców nie będących obywatelami polskimi w wiecach politycznych, na których podburzają przeciwko państwu polskiemu. Interpelanci zapytują się 1. czy Rząd zamierza powyższe fakty, 2. co Rząd zamierza uczynić, aby zapobiedz wrogiej agitacji dla Polski ze strony Niemców, nie posiadających obywatelstwa polskiego odpłacających się w ten sposób za nadmiar polskiej gościnności.

NOWI CZŁONKOWIE RADY GOSPODARCZEJ.

Warszawa. (PAT.) Do składu Rady gospodarczej zaproszeni zostali prof. Taylor z Poznania i prof. Krzyżanowski z Krakowa.

Niemcy o polskości Mazur i Warmji.

„Gazeta Olsztyńska” z 26 lutego podaje ciekawą odczyt niemiecką przeciw zamierzonej przez rząd redukcji sił nauczycielskich w Prusach Wschodnich i Warmji. Odczyt ten zamieszczono w „Lelrer Zeitung für Ost und Westpreussen” (organ prowincjonalnego związku nauczycieli i Towarzystwa Państwowej i prowincjonalnej wschodniopruskiej) w numerze z soboty 16 lutego 1924 r. brzmi następująco:

Do nauczycielstwa Mazur i Warmji! W poważnej godzinie zwracamy się do was, których kołyska tu na kresach stała lub którzy w byłych ziemiach plebiscytowych znaleźli drugą ojczyznę. Wzywamy was do walki przeciw redukcji naszego nauczycielstwa na kresach, świadomi, że nas wszystkich, którzy kochamy nasz kraj, nie własne, osobiste interesy do walki tej zmuszają. Nie, że i z naszych szeregów niejedynemu będzie musiał utonąć — było okręt tonący ocalał. Tu o większą rzecz niż o obronę stanu nauczycielskiego chodzi, tu chodzi o obronę kraju przed polską zachłannością, tego kraju, w którego nerw życiowy: niemiecką szkołę ludową uderzyć się zamierza.

Nie wiemy jeszcze, jakie zmiany rząd powziął wobec kresów. Ale jeżeliby redukcja sił nauczycielskich przeprowadzona miała zostać na ziemiach ongiś plebiscytowych — a widoki po zniesieniu § 43 V. D. G. są po temu — wtenczas czyhający na lepszy powiew wiatru Polak znajdzie wyborczego sprzy mierzaka. Jakkolwiek gorzka to prawda, przecież musi raz otwarcie być wyrażona.

Jakto? Czy p. minister skarbu nie wie, że co najmniej 80 proc. ludności przybyłej tu w wielkich wędrówkach jest polskiej krwi?

Zwycięstwo plebiscytowe 1920 roku było jedynie zwycięstwem niemieckiej kultury i niemieckiego ducha, kultury, której najważniejszym faktorem jest bezsprzecznie niemiecka szkoła.

Niemiecka szkoła na pograniczu! Żyjąc w niedzielnym wieszczykach mazurskich na wysuniętych placówkach tuż przy granicy polskiej, wiemy dokładnie, z jaką uporczywością toczy się walka o język niemiecki, o ducha niemieckiego i o niemiecką indywidualność. Jakże krótka jest historia niemieckiej szkoły ludowej na kresach! Zaledwie 40 lat minęło od czasu, gdy w szkołach naszych po raz ostatni po polsku uczono. A jednak: ile mozolnej, ofiarnej pracy, nie mającej w całych Niemczech równo rzędnej wykonano w tej szkole! Istotni zwycięzcy z roku 1920 to ci boziemienni bohaterowie, którym cicha praca dla niemieczyny była dziełem życiowym, to ci, którzy rok rocznie od nowa staczać muszą u początkujących dzieci szkolnych walkę o polską mowę ojczystą i dzieci obcej mowy nauczać muszą, aby nieporadnych jeszcze językowo wprowadzić później w świat ducha niemieckiego, to ci, których działalność niemiecka rozszerza się poza ciasne mury szkoły wnikając w życie gospodarcze, towarzyskie i społeczne, to oni nasi poprzednicy, w najcięższych warunkach tutaj na kresach tę pracę kulturalną wykonali.

Plebiscyt miał, cztery lata jak miał, myśl niemiecka zwyciężyła. Czy atoli niemieczyna u nas tak jest silna, aby znieść silniejszy jeszcze napór, aniżeli roku 1920? Wątpimy! Zwycięstwo stonków naszych, zwłaszcza po wsiach, przyznają nam słuszność. Dziś jeszcze mową ojczystą najmniej 80 procent ludności jest wybitnie polski dialekt. Dziś jeszcze corocznie zauważyć można, iż mianowicie w miejscowościach niżej 1000 mieszkańców, częstokroć przeszło 50 procent początkujących szkolników ani słowa po niemiecku nie rozumie. Zabobonność i niechęć do postępu kulturalnego, skłonność do lekkożytności, doprowadzająca nieraz do stałocyzyma alkoholu z wszelkimi niszczącymi skutkami — słowem: nieco wiele, „polskiej gospodarki” to wszystko jest spadkiem z polskich czasów imigracji, który dziś jeszcze przez ducha niemieckiego zwyciężony nie został.

SZEIK

Romantyczna przygoda pięknej paryżanki.

Obraz rekordowy całego świata.
1078

Dziś premiera w Apolio.

Cóż możemy za to, że nas państwo od lat setek bardzo po macoszemu traktowało i dla kulturalnego podniesienia kraju granicznego tak mało uczyniło. Rzymianie budowali w swoich koloniach — Germanii kastele i — stracili kresy graniczne. Staraj się pan o podniesienie kulturalne krajów przygranicznych, panie ministrze oświaty ludowej a żaden diabeł nam tych krajów granicznych nie wydrze.

Jak wyglądają obecnie stosunki na Mazurach i Warmji? wystarcza jeden rok okupacji polskiej — Bóg niechaj nas od tego zachowa — aby niemieczyna w krajach granicznych zniknęła.

Falszywa polityka przed wojną i podczas wojny pozwoliła na to, że Polakom kwitujące pruskie dzielnice jak

owoc dojrzały na łono wpadły i — ztopiona, zapomniana jest niemieczyna w Poznańskim i w Prusach Zachodnich. Falszywa polityka oszczędnościowa spowodować może tak samo łatwo zgubę niemieczyny na Mazurach i na Warmji. Jeszcze bowiem Polska z pretensji swoich dla Mazur i Warmji nie zrezygnowała, jeszcze plebiscytu nie uznała, jeszcze oczekuje chwili, „w której uwolni braci na Mazurach i na Warmji”.

Tyie odczyt. Sami Niemcy przyznają w niej bez obstrukcji, że Warmja i Mazury to kraj czysto polski. Cenny to w każdym razie komentarz do plebiscytu z r. 1920, w którym zwyciężyła „sprawiedliwość”.

NOWE PREZYDIUM KLUBU UKRAIŃSKIEGO.

Warszawa, (AW.) W związku z rozłamem, jaki dokonał się niedawno w klubie ukraińskim odbyły się dziś wybory do prezydium klubu. Przewodniczącym wybrano sen. Czerkawskiego, jego zastępcą, oraz przewodniczącym klubu sejmowego p. Chrućkiego.

ZABEZPIECZENIE FRANCUSKIEJ POŻYCZKI DLA POLSKI.

Warszawa, (PAT.) Ministerstwo skarbu wystąpiło do Sejmu z projektem ustawy upowazniającej rząd do udzielenia zastawu, wymaganego celem uzyskania pożyczki przyznanej Polsce przez parlament francuski w kwocie 400 milionów fr. w grudniu 1923. Zastaw ma się oprzeć na dochodach z lasów państwowych dyrekcji torunskiej.

LITEWSKI KULTURKAMPF.

Kowno, (AW.) Wypadki w kościele Pokarmieckim w Kownie nie były osobliwe. Według ostatnich doniesień w ub. niedzielę w kościele parafialnym św. Trójcy wynikiły nowe zaburzenia. Litwini starali się starocyzymować ludność polską zebraną w kościele i niepozwolali jej śpiewać po polsku.

SPODZIEWANY WSKAŹNIK DROŻYŹNIANY.

Warszawa, (Tel. wł.) 28 lutego. Posiedzenie komisji statystycznej do badania wzrostu kosztów utrzymania odbędzie się w poniedziałek 3 marca. Spodziewany wskaźnik wykaże oczywiście tylko stabilizację cen.

ZAKUP ZŁOTA NA SKARB NARODOWY.

Warszawa, (PAT.) Komitet zbiórki na skarb narodowy zakupił dnia 27 bm. drugą partię złota na 15 miliardów marek, zebranych ze sprzedaży znaczków „na zakup złota i srebra na skarb narodowy”. Pierwsza partja złota, zakupiona poprzednio na 30 miliardów, pochodziła z ofiar, zebranych w ciągu kilku tygodni. Sumę, za którą nabyto złoto 27 bm. zebrano w ciągu 5 ostatnich dni.

PEILURA W DRODZE DO RZYMU.

Wiedeń, (AW.) „W. Morgenztg.” donosi, że ataman Petlura po krótkim pobycie we Wiedniu udał się do Budapesztu pod nazwiskiem Stefana Morgelby. Dżemk zaznacza, że Petlura, który od dłuższego czasu był politykiem nieczynnym, zamierza udać się obecnie do Rzymu, aby tam w kołach watykańskich prowadzić narady w sprawie ruchu ukraińskiego na Ukrainie. Chodzi tu o akcję zmierzającą do przyłączenia się wszystkich Ukraińców do unji kościelnej z Rzymem.

PROPAGANDA LENINIZMU.

Moskwa, (AW.) Władimirov w „Izwiestiach” projektuje wystawienie obrazowego filmu o charakterze naukowo artystycznym, celem propagandy Leninizmu. Autor zastrzega się, że film projektowany nie może być jedynie ilustracją historii rewolucji rosyjskiej, lecz obejmować ma całą naukę Lenina.

Z Komisji sejmowych.

Warszawa, (PAT.) Komisja dla badania cen węgla wysłuchała referatu p. Knoinego, który zaprojektował szereg wniosków zmierzających do dalszego obniżenia cen, podniesienia wydajności pracy i poprawy warunków transportu. W dyskusji zabierał głos szereg mówców. P. Stańczyk (PPS.) wypowiedział się przeciw przedłużeniu dnia pracy i obniżeniu zarobków. Podniósł, że wydajność pracy można zwiększyć w drodze lepszej jej organizacji. Dalsza obniżka cen węgla powinna nastąpić nie kosztem robotników, lecz kosztem zmniejszenia zysku przedsiębiorców. P. Weinzieher uznał sprawę wysokości zysków za niedostatecznie wyjaśnioną i postawił wniosek o zbadanie przez komisję ksiąg handlowych kilku kopalni na miejscu. Dalszą dyskusję odłożono do następnego posiedzenia.

Na posiedzeniu sejmowej komisji oświatowej przed porządkiem dziennym poruszył p. Kujawski (Ch. d.) sprawę egzaminów dojrzałości, podnosząc, że projekt ministerstwa, dodający jeszcze

jeden egzamin piśmienny z fizyki w średnich zakładach humanistycznych, jest nieuzasadniony. Po dyskusji przyjęto rezolucję, wyrażającą życzenie, aby ministerstwo raz jeszcze przejrzało sprawę regulaminu egzaminów. P. Malik (PSL.) poruszył sprawę redukcji niektórych pozycji w budżecie ministerstwa oświaty. Po przystąpieniu do porządku dziennego, p. Greis referował sprawę podręczników i programów szkolnych w szkołach powszechnych i średnich. Dyskusję odroczone do następnego posiedzenia.

Sejmowa komisja budżetowa rozpatrywała budżet ministerstwa przemysłu i handlu, a mianowicie dział II. (Urząd patentowy). Wydatki na wydawnictwa zmniejszono o 40.000 zł. W poz. „Instytut geologiczny” podwyższono kosztą podróży o 10.000 zł., „Różne wydatki” o 15.000 zł. Pozycję „Budowle” podwyższono z 10.000 na 80.000 zł. Wreszcie do pozycji „Pomoce naukowe” wstawiono nową pozycję na instrumenta 30.000 zł.

Medica cura te i sum...

Krakowski „Czas” w nrze 48 w artykule pt. „Tregua dei” biada nad atakami kierowanymi przez prawkę w stronę rządu z powodu nominacji p. Sikorskiego, która — jak wiadomo — wskutek swej tajemniczej nagłości, a przede wszystkim z powodu właściwości, znamionujących fizjognomicznie polityczną i moralną nowego ministra spraw wojskowych, tudzież z powodu niewyjaśnionego dotąd związku nominowanego z konspiracją „Strażnicy”, wywołała w kraju zrozumiałe zaniepokojenie.

„Czas” ubolewa nad nienawiścią i nietolerancją partyjną, nad insynuacjami i szkalowaniami przeciwników politycznych, nad osłabianiem autorytetu rządu. Uważa też, że ataki pro praeterito są szkodliwe, a pismom, które to czynią, „publicystom”, którzy z tego żyją, demagogom, dobro partji nad dobro kraju przekładającym, powinien być nałożony kaganiec.

Ubolewać należy, że „Czas” dzisiaj domirowo uswiadamia sobie te niewątpliwie zaszczytne i zdrowe cnoty poważnej publicystyki, że brakło im ich wtedy, gdy u steru w państwie był rząd narodowy, kiedy to dnia nie było, aby w tym monitorującym wszystkich z wysoka organie niepojawiała się uszczypliwa napaść na ten rząd, brzydka złeliwość w stosunku do poszczególnych ministrów względnie brutalne, oszczercze wyświeczki w kierunku stronnictwa Demokracji Narodowej.

Niewspominając jednak szczegółowiej brzydkiej roli „Czasu” z tego okresu, wątpić należy czy i to wyżej zamaczone uswiadomienie sobie cnot publicystycznych przez organ krakowski jest aktem prawdziwej skruchy za popełnione grzechy i stanowczej na przyszłość poprawy.

Bo obo zaraz w następnym numerze (49 tym) w zamierzonej krytyce artykułów Romana Dmowskiego intencją ku Demokracji Narodowej zaślepia znówu redaktorów „Czasu” i każe im zapomnieć o wzniosłych maksymach wygłaszanych w dniu poprzednim.

W formie wprowadzic zgodnej z savoir vivre'm salonowego dziennikarza, niemniej jednak w treści „atakuje”, „szkaluje”, „insynuuje” „Czas” istotnie „brutalnie” i „ohydnie” Demokrację Narodową grammatycznie, oklepiane po tysiąc razy w brukowej i demagogicznej prasie („Polska etnograficzna w unji realnej z Rosją”, „memoriał prof. Grabskiego do Bobryńskiego”, „rozmowa (!) Dmowskiego z Izwołskim” itd., itd.).

Pozostawiając na boku meritum tych brutalnych ataków i insynuacji, chcemy zamyslowić (bo to jest celem tych urąg) dziwny brak konsekwencji i moralnej odpowiedzialności publicystów „Czasu” za poglądy i wskazania polityczne, które sami mają odwagę innym polecać.

Jeśli się komuś ex cathedra zaleca moralność, wówczas samemu przystoi być moralnym. Jeśli się jednak niema sily utrzymania na poziomie zalecanej innym przez siebie moralności, wówczas przynajmniej mieć trzeba na podrodziny ów zaordynowany „kaganiec”, aby go w chwili, gdy się przeczuwa nadciągający do własnego mózgu i kalamarza paroksyzm, włożyć na niecierpliwie usta względnie pióro.

NADESLANE.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy w ostatnich chwilach życia s. p. Włodzimierza Wistockiego spieszili z pomocą a później z odaniem Mu o tamtej posługi, a w szczególności JWPanu Profesorowi dr. Wacławowi Moraczewskiemu za niezmiernie troskliwą i serdeczną opiekę lekarską, Przewielebnym ks. Dziekanowi Podpułkownikowi Władysławowi Palmowi i ks. Profesorowi Karolowi Czesznakowi za udział w odprowadzeniu zwłok, Świętej Dyrekcji Polskiego Banku krajowego, Kolegom s. p. Zmarłemu, a zwłaszcza JWPanu dr. Juliuszowi Sawczakowi, oraz tym, którzy pozostałej rodzinie nadesłali w tej bolesnej chwili wyrazy swego współczucia — z głębi serca dziękuję
1924r. Zonę, córka i zięć

Nowa ustawa lokatorska.

II.

Wczoraj omówiliśmy na tem miejscu postanowienia nowej ustawy, określające jakie lokale nie podlegają ustawie, kiedy można zawierać dobrowolne umowy i jak wysoki jest czynsz ustawowy.

(Rozwiązanie najmu).

Ustawa wylicza przykładowo przyczyny wypowiedzenia przy utrzymaniu ogólnej zasady, że należy przede wszystkim uwzględnić interes lokatora.

Za ważną przyczynę wypowiedzenia najmu ustawa uważa:

1. Jeżeli lokator mimo upomnienia w chwili płatności drugiej raty czynszu zalega z poprzednią; jednakże zaległość czynszu powstała z powodu braku pracy, lub wyjątkowej nędzy nie może być przyczyną wypowiedzenia;

2. jeżeli lokator lub osoby przez niego do mieszkania przyjęte zachowują się nieprzyzwoicie, lub obrzydają współmieszkańcom pobyt w domu, względnie poważnie zakłócają porządek w domu;

3. jeżeli lokator mieszkanie w całości lub w części podnajął, względnie ustąpił za wynagrodzeniem nadmiernie wysokim w porównaniu z czynszem;

4. jeżeli lokator mieszkanie w całości bez zgody właściciela innemu ustąpił;

5. jeżeli lokator ma inne mieszkanie w tej samej miejscowości, albo ma drugie mieszkanie w innej miejscowości o ile nie jest mu niezbędne do wykonywania zawodu, lub kształcenia dzieci;

6. jeżeli właściciel, przystępując do budowy domu mieszkalnego, musi znieść lub przerobić dom poprzedni, nie będący z przeznaczenia domem mieszkalnym;

7. jeżeli budynek stał się własnością Państwa lub samorządu, jednakże za dostarczeniem lokatorowi innego odpowiedniego pomieszczenia i za zwrotem kosztów przeprowadzki;

8. jeżeli właściciel potrzebuje mieszkania, które już dawniej służyło pracownikom jego przedsiębiorstwa, albo jemu samemu jako skład lub pracownia lub też zostało specjalnie przebudowane w początkach wojny dla celów przedsiębiorstwa.

9. w wypadkach podnajmu, gdy najemca dostarczy sublokatorowi innego odpowiedniego pomieszczenia, podpadającego pod ochronę lokatorów.

(Ochrona sublokatora).

Sublokator ma opłacać czynsz nie wyższy niż 30 proc. od komornego, płaconego przez lokatora za część mieszkania, zajmowanego przez sublokatora, jednakże bez wliczenia opłat dodatkowych. Udział sublokatora w opłatach dodatkowych nie może przekraczać kwoty, jaka przypada za najmowa ne pomieszczenie.

Za dostarczenie urządzenia domowego nie wolno pobierać więcej niż 75 proc. czynszu jaki płaci lokator za odnajmęte pomieszczenie.

W razie zgaśnięcia praw lokatora — sublokator może żądać, aby uznano go za lokatora zajmowanego przez poprzedniego właściciela, o ile zajmuje je co najmniej od 3 miesięcy, chyba że otrzymał je za wynagrodzeniem nadmiernie w stosunku do czynszu wysokim. W razie sporu między właścicielem a lokatorem, sublokator musi być do sporu wezwany.

W pisemnych umowach podnajmu wolno lokatorowi zastrzec, iż pewne zdarzenie, mające doniosłe znaczenie dla lokatora, będzie stanowiło ważną przyczynę wypowiedzenia podnajmu. (Przejście najmu na spadkobierców).

Członkowie rodziny lokatora, którzy do chwili jego śmierci stale z nim mieszkali, wstępują w prawa lokatora. Z prawa tego nie korzystają, gdy w chwili śmierci lokatora posiadają inne mieszkanie.

Lokal handlowy i przemysłowy, przechodzi na spadkobierców tylko wtedy, gdy oni sami przedsiębiorstwo spadkodawcy w tym lokalu prowadzą.

ZAWIADOMIENIE KINOTEATRU LEW

Dziś w sobotę dnia 1-go marca z powodu reducy w sali kina Lew, przedstawień nie będzie.

SEJM.

Ustawa o ochronie lokatorów przyjęta w trzecim czytaniu.

Warszawa. (Tel. wł.) 29 lutego. Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu odbywało się trzecie czytanie projektu ustawy o ochronie lokatorów. Ze wszystkich przemówień jakie dziś wygłoszono podkreślić należy wystąpienie p. Kozłowskiego (ZLN.) przeciwko rozszerzeniu ustawy na kinoteatry. Słowa p. Kozłowskiego, iż w ręku marszałka jest list, dowodzący, że zainteresowane sfery starały się, aby sprawa poszła po ich myśli i posunęły się aż do korupcji, jednak nie w stosunku do wnioskodawców, wywołała duże wrażenie. W kuluarach sejmowych mówią wiele o tem, do kogo odnosił się ten ustęp przemówienia. Sprawa wyjaśni się prawdopodobnie w dniach najbliższych. Ustawę przyjęto w trzecim czytaniu.

Rozpoczęto dyskusję nad ustawą o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Dalejszy ciąg dyskusji odbędzie się w przyszłym tygodniu. Spodziewać się należy, że dyskusja będzie bardzo gorąca, ponieważ lewica zechce wprowadzić cały szereg poprawek, rozszerzając znacznie ramy projektu.

Wogóle stwierdzić należy, że lewica wniosła poprawki nie licząc się zupełnie z tem, że jesteśmy w okresie sanacji skarbu tak, iż premier Grabski musiał zagrozić niewprowadzeniem ustawy w życie.

Obóz narodowy zdaje sobie sprawę, że nie można rozszerzać ustawy do rozmiarów, któreby mogły zachwiać sanacją skarbu.

Dzisiaj przyjęto w drugim czytaniu ustawę o uwłaszczeniu czynszowników na kresach. Lewica przeprowadziła szereg poprawek deformując ustawę, a równocześnie zamierzając do ułatwienia nabywania polskiej ziemi przez mniejszości narodowe i żywoły narodowo niepewne. Poprawki idą też w tym kierunku, aby dzierżawcom ułatwić nabywanie dzierżawionej ziemi, co może zniechęcić do wypuszczania ziemi w dzierżawę. Poprawki lewicy przeszły dzięki rażącej nieobecności posłów ChN, ChD, i Piasta. Należy mieć nadzieję, że przy trzecim czytaniu ustawy zjawią się wszyscy, którzy dziś byli nieobecni.

P. Thugut rzuce oszczerstwa i obelgi na sądownictwo polskie.

Warszawa. (Tel. wł.) 29 lutego. Senzacja dnia jest bankiet polityczny, który odbył się wczoraj w historycznej już sali malinowej w Bristolu. Na bankiecie tym, urządzonym na cześć Lednickiego z powodu procesu Lednicki-Wasilewski obecni byli między innymi biskup Romp, ks. Janusz Radziwiłł, p. Kucharzewski, p. Thugut, p. Śliwiński, p. Dąbski, byli ministrowie Makowski i Miłkiewicz-Pomorski, p. Dowinarowicz i inni. Poseł Thugut wystąpił z mową uwłaczającą sądownictwu polsk., oraz zarzucał mu partyjność.

Ja — mówił Thugut — który stycam się poprzez stronnictwo nasze na szerokiej platformie z sądownictwem muszę stwierdzić, że wyroki nie są bezwzględnie sprawiedliwe, że na wy-

roki wpływa zaciętrzewienie partyjne, brak odwagi cywilnej, co dla sędziego powinno być drogowskazem moralnym i zadaniem. Sądze, że i w tym wypadku ta obawa przed terrorem złej opinii jako wynik ostateczny miała krzywdę obywatela, którego w tej chwili gościimy.

Słuszne było wystąpienie p. Śliwińskiego, który mówił, że w Polsce nie ma opinii publicznej. Pod tem twierdzeniem możemy się podpisać; gdyby bowiem opinia istniała, taki bankiet nie mógłby się odbyć, a p. Thugut nie mógłby wygłosić podobnego przemówienia.

Wystąpienie p. Thuguta wywołało wielkie wrażenie w świecie politycznym i nie jest wykluczonem, że odbije się ono echem w parlamencie.

Z Rady gospodarczej.

Warszawa. (PAT.) Wczoraj, od g. 10:30 rano do g. 1:00 i od g. 5:30 do g. 7:30 wieczorem odbywało się w Ministerstwie Skarbu posiedzenie Rady gospodarczej. Obradom przewodniczył prezes Rady ministrów Grabski. Omawiano sprawę pożyczek kredytowych. Zagajając obrady, prezes Rady ministrów Grabski oświadczył, że w związku z przeżywanym kryzysem wzrosło bardzo zapotrzebowanie kredytu ze strony przemysłu. Zapotrzebowanie to zwraca się przede wszystkim do P. K. K. P., która znajdując się w okresie likwidacji, przystosować musi swoją działalność do statutu przyszłego Banku Polskiego, który przedewszystkiem będzie miał pieczę o tem, aby utrzymać kurs złotego, i postępować będzie musiał tak, jak postępowali przed wojną banki emisyjne, a nie tak, jak dawny Bank Polski, który w najszerszym zakresie dawał pożyczki na to wszystko, co uważane było za pożyteczne.

Prezes Rady nadzorczej, sen. Karpiński,

stwierdził, że utyskiwania na ograniczenie kredytu w P. K. K. P. są nieuzasadnione. Kredyty nie zmalały, lecz wzrosły. Portfel wekslowy z 20 i pół trylionów na początku stycznia wzrósł do 41 trylionów w dniu 20 lutego br. kredyt otwarty z 20 trylionów na początku stycznia wzrósł do 79 trylionów w dniu 20 lutego. Nawet kredyty reńbursowe z 4 i pół trylionów na początku stycznia, wzrosły do 7 trylionów w dniu 20 lutego. Zmalały tylko kredyty reportowe z 27 trylionów na początku stycznia, do 22 trylionów w dniu 20 lutego. Cyfry te dowodzą, że nawet te kredyty, które uznano za bezwzględnie sprzeczne z charakterem instytucji emisyjnej, likwidowanej są bardzo powoli, natomiast istnieje dążenie do zwiększenia kredytów dyskontowych, wynikających z obrotu gospodarczego. Wzrosły też one wielokrotnie. Życie gospodarcze musi się zastosować do tej uznanej zasady, że nadmierne zwiększanie emisji szkodliwe jest dla sanacji gospodarczej. Przemysł i

handel muszą szukać innych źródeł kredytu, poza bankiem państwowym. Zresztą je po części w bankach prywatnych, zwłaszcza przez coraz szybszy wzrost wkładów, a potem w kredycie zagranicznym. Przedstawiciele przemysłu, powołując się na trudności, wywołane skutkiem braku zbytu i braku środków obrotowych, proszą o zwolnienie tempa przeprowadzania zmian w polityce kredytowej i o niezamykanie kredytów towarowych, bowiem fabryki pracują na skład, portfel wekslowy nie posiada a więc z kredytu dyskontowego korzystać nie mogą. Uzyskanie kredytów zagranicznych jest utrudnione, ze względu na brak tam wolnych kapitałów. Zresztą zagranica zraża się wszelkie kredyty głównie tylko na inwestacje, i to głównie w drodze nabywania akcji. Przedstawiciele rolnictwa stwierdzili, że kredyty w walucie stałej możliwy będzie do wykorzystania przez rolnictwo dopiero wtedy, gdy ceny samych ziemiohodów ustabilizują się. Rolnicy narzekali na upośledzenie ich pod względem kredytowym i domagał się utworzenia państwowej instytucji kredytowej, uzupełniającej działalność Banku emisyjnego w zakresie dostarczania kredytu przemysłowi i rolnictwu.

Reasumując wyniki obrad, prezes Rady nadzorczej P. K. K. P. sen. Karpiński stwierdził, że utyskiwania rolników na upośledzenie pod względem kredytowym są nieuzasadnione, przeciwnie, banki i syndykaty rolnicze korzystają z bardzo wysokich kredytów w P. K. K. P. Co się tyczy przemysłu, to sen. Karpiński stwierdza, że przemysł nie przygotował się należycie do przezwyciężenia kryzysu, który był przewidywany. Zresztą skargi na zbyt szybkie tempo likwidacyjne niektórych działów operacji P. K. K. P., nie przewidzianych statutem przyszłego Banku Polskiego, są niesłuszne. Kredyty nawet wzrastały, tylko nie w takim tempie, jak poprzednio. Żadne przyznane kredyty nie zostały cofnięte, a znacznie są zwiększone kredyty dyskontowe. Ponieważ kryzys ma u nas przebieg łagodniejszy, niż jak to miało miejsce za granicą, trudności przeżywane będą miały w miarę tego, jak zwiększać się będzie napływ wkładów do banków prywatnych, co już się zaczęło, i pozwolą wydatnie zasilić w sposób zdrowy środkami obrotowymi nasze życie gospodarcze, podczas gdy stosowanie przez Instytut emisyjny formy kredytu, opartego na inflacji, na cele gospodarcze, bez stosowania zasad przeszerzających przez wszelkie instytucje emisyjne, mogłyby zachwiać zaufanie do Banku Polskiego.

Następne posiedzenie Rady gospodarczej odbędzie się we wtorek, o g. 10:30 rano.

UKŁAD POLSKO-AMERYKAŃSKI.

Warszawa. (AW.) Dzienniki podają, że Grabski odbył konferencję z gen. konsulem Stanów Zjednoczonych w Warszawie w sprawie prac przygotowawczych do układu handlowego polsko-amerykańskiego.

ZNIESIENIE POSELSWA POLSKIEGO W CHARKOWIE.

Warszawa. (AW.) W związku z uznaniem przez Polską konstytucyj Związku sowieckich republik poselstwo Rzplitej w Charkowie zostanie zlikwidowane, a w jego miejsce utworzony zostanie z dn. 1 III. konsulatu generalny z prerogatywami dyplomatycznymi. Konsulem mianowany będzie p. Świrski b. pełnomocnik przy placówce repatriacyjnej w Kijowie.

PERSONALJA POLITYCZNE.

Warszawa. (AW.) Zastępca komisarza gen. Rzplitej w Gdańsku p. Kajetan Morawski mianowany został dyrektorem departamentu politycznego min. spr. zagr.

NADESLANE.

(Za tę rubrykę Redakcja nie odpowiada.)

— Pan z Panią, którzy 29. II. w piątek, o godz. 5 popoł. kupili naszyjnik z zielonym kamieniem i brylantkami, proszeni są uprzejmie o pofatygowanie się do mnie. — Wł. Buszek, Akademicka 6. 1092

MIKOŁAJ NYCZ

prof. Państw. Gimnazjum V. we Lwowie i członek T. N. S. W. po długich a ciężkich cierpieniach zaopatrzonej św. Sakramentami, zmarł w piątek dnia 29. lutego 1924 przeżywszy lat 38.

Obrzęd pogrzebowy odbędzie się w niedzielę, dnia 2. marca 1924 o g. 12 w połud. z kaplicy Boimów na cmentarz Łyczakowski. n1100

Zawiadamiając o śmierci nieodżałowanego Kolegi, zapraszam na obrzęd pogrzebowy Grono prof. Gimn. V. O obcych zawiadomien nie rozsyła się.

(Moratorium dla eksmitowanych).

W sprawach o eksmisję może sąd względnie urząd rozjemczy w uwzględnieniu stosunków gospodarczych pozwanego, oznaczyć termin opróżnienia przedmiotu najmu poza czasokres ustawy o postępowaniu sądowym ustalony, aż do 6 miesięcy.

Pozwany traci to prawo do korzystania z moratorium mieszkaniowego, jeżeli nie przyjmie odpowiedzialności pracy

wskazanej mu przez państwowy urząd pośrednictwa pracy na warunkach w danej miejscowości ogólnie przyjętych, z wyjątkiem jeżeli odmówi przyjęcia pracy w zakładach objętych strajkiem lub lokautem.

(Wejście w życie ustawy).

Nowa ustawa lokatorska wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia br. i z tą chwilą traci moc dotychczasowa ustawa o ochronie lokatorów.

NADESLANE.

Nadzwyczajne walne zebranie

TOWARZYSTWA PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W POLSCE, SP. AKC.

odbyło się dnia 13 lutego w wielkiej sali Centralnego Towarzystwa Rolniczego w Warszawie, z udziałem około 300 akcjonariuszy. Przewodniczył p. Krzyżaniak, dyrektor warszawskiego oddziału Polskiego Banku Handlowego.

Na podstawie przedłożonego przez Zarząd wyczerpującego sprawozdania i szczegółowych dokumentów, zatwierdzonych przez specjalną komisję niezależnych wybitnych rzeczoznawców, skonstatowano bardzo pomyślne przeprowadzenie w ubiegłym roku budowy zakładów fabrycznych Towarzystwa w Szekawowej. Budowa ta obejmująca 15 budynków wśród nich kilka bardzo poważnych, na które zużyto razem około 2,000,000 cegieł oraz półtorakilometry wywodociąg ze stacją pomp o wydajności 1000 mtr. sześć. na dobę, jest już na ukończeniu. Urządzenia maszynowe i konstrukcje żelazne, obstalowane w fabrykach krajowych i zagranicznych są w części na miejscu, w części nadjeżdża kolejno w ciągu najbliższych miesięcy, tak, że uruchomienie pierwszej instalacji nastąpi już z wiosną, a ostateczne uruchomienie wszystkich zakładów do jesieni b. r.

Program Towarzystwa, jego bezkonkurencyjność pod wielu względami na naszym rynku oraz liczne wysoce wartościowe patenty i koncesje nabyte, wreszcie wartość już bardzo znaczna realnego majątku przedsiębiorstwa, w co wchodzi również własny blisko stumorgowy teren fabryczny, położony bardzo korzystnie przy węzłowej stacji kolejowej w centrum zagłębia, spowodowały w ostatnim czasie tak żywe zainteresowanie grup zagranicznych, że po dokładnym zbadaniu przez nie całokształtu spraw Towarzystwa, zawartem zostało z nimi ścisłe porozumienie co do udziału w stopniowym finansowaniu zarówno zakładów szekawowskich, jak i dalszego bardzo aktualnego programu przedsiębiorstwa. Umowy te jednak, wprowadzając kapitał zaprzyjaźnionej zagranicy, rezerwują Towarzystwu swobodę działania i polski charakter Zarządu.

Uznając moment obecny za najodpowiedniejszy do stanowczego przejścia z gospodarki w markach na stałą gospodarkę złotową, uchwalilo walne zebranie jednomyślnie przeszacowanie dotychczasowego kapitału zakładowego Towarzystwa w wysokości nominalnej 15 miliardów marek, reprezentujących z pominięciem kursu rynkowego bądź co bądź tylko kwotę nominalną około 3,300 złp. na kapitał nowy w wysokości 1,000,000 złp. nominalnie, oparty na najniższej oszacowanej ale faktycznej wartości przedsiębiorstwa. Nadto dla ostatecznego uruchomienia zakładów szekawowskich oraz dla niezbędnych zaopatrzeniowych i dalszych bardzo doniosłych punktów programu Towarzystwa na podstawie zawartych zagranicą kontraktów, uchwalilo walne zebranie jednomyślnie niezwłoczne podwyższenie przeszacowanego w powyższy sposób kapitału o dalsze 2,000,000 złp., z czego połowa przeznaczona ma być dla akcjonariuszy, drugą zaś połowę obejmie grupa zagraniczna. Udzielono Zarządowi szerokich pełnomocnictw celem technicznego uzgodnienia powyższych uchwał z władzami i ratyfikowania umów zagranicznych. Wreszcie przyjęto do wiadomości szczegółowo obliczony preliminarz przeorganizowanego w ten sposób przedsiębiorstwa, który przedstawia się jak następuje:

Kapitał zakładowy łącznie z nową emisją 3,000,000 złp., wartość brutto rocznej produkcji po cenach konkurencyjnych 3,300,000 złp., suma wszystkich kosztów rocznych przedsiębiorstwa 1,800,000 złp., stąd zysk roczny 1,500,000 złp., czyli 50 proc. kapitału zakładowego w zlocie.

Na podstawie zasięgniętych informacji dowiadujemy się nadto, że Towarzystwo Przemysłu Węglowego zapewnio na ma już koncesję na budowę kolei elektrycznych w Zagłębiu dąbrowskim dla ruchu osobowego i towaro-

wego, której rozwój projektowany jest na całej przestrzeni między Krakowem a Katowicami. Dla realizacji tego projektu powstaje obecnie filjalna spółka akcyjna, której statut jest już zatwierdzony i dla której pod przewodnictwem Towarzystwa Przemysłu Węglowego utworzył się koncern, złożony z „Elektrobanku” w Warszawie, miasta Krakowa i Towarzystwa Agrowalacji miast Polski. Początkowy kapitał za-

kladowy w sumie 1,000,000 złp. jest zagwarantowany, a dostarczania materiału technicznego oraz pokrycia obligacji w wysokości 2,000,000 złp. podjęła się potężna grupa zagraniczna, która współdziałać będzie i w dalszym rozwoju tego przedsiębiorstwa. Kierujący portfel akcji założycielskich pozostanie w posiadaniu Tow. Przemysłu Węglowego, podnosząc temsamem odpowiednio jego wartość. 1090

Zasady państwowej polityki szkolnej.

Naród polski, który w swoim rozwoju historycznym wykazał wielkie uzdolnienie do stworzenia własnego systemu edukacyjnego, znalazł się po uzyskaniu niepodległości w trudnych warunkach. Wielkie zaniedbanie w okresie niewoli z winy państw zaborczych, spowodowało, że w zjednoczonej Polsce znalazły się tereny o bardzo różnym poziomie kulturalnym, oraz zróżnicowanie narodowo-kulturalne, zwłaszcza na kresach.

To też zdaniem powołanych czynników: parlamentu, rządu i społeczeństwa jest obecnie ustalenie zasad polityki oświatowej w taki sposób, by odpowiadały one ogólnym celom i dążeniom narodu i państwa polskiego. Konstytucja nasza daje nam pewne podwaliny do tej budowy. Zmusza ona rodziców do wychowania dzieci na prawych obywateli Ojczyzny i zapewnienia im co najmniej początkowego nauczania w zakresie szkoły powszechnej. Dla umożliwienia rodzicom tego, wprowadziła konstytucja bezpłatność szkoły państwowej i samorządowej. Wreszcie uznana nauczanie religii dla dzieci do 18 r. życia za obowiązkowe.

Najogólniejsze momenty polityki oświatowej państwa są następujące:

Szkola wszelka, a w szczególności publiczna w państwie polskim musi być czynnikiem unifikacji wewnętrznej duchowej, której rezultatem powinien być nowy typ obywatela Rzeczypospolitej, który ją i za jej wielkość i siłę odpowiedzialności.

System wychowania publicznego opierać się musi na polskich tradycjach i polskiej kulturze. Zasady i metody wychowania uwzględnić muszą dzisiejsze wymogi życia i potrzeby państwa i narodu polskiego.

Z tych względów należy w ustawodawstwie szkolnym, które ma być opracowane ustalić jednolity system szkolny, a zatem rzucić zadania autonomii kulturalno-narodowych.

Publiczna szkoła ma być z ducha państwowo-polską; w szkole tej mogą być uwzględnione te interesy, które mniejszościom zapewnia traktat wersalski i konstytucja, tj. ułatwienie nauczania w ich języku ojczystym.

Należy dążyć do planowego rozbudowania poszczególnych typów szkół, odpowiednio do potrzeb państwa.

Podstawą powszechnego nauczania powinna być 7-klasowa szkoła powsze-

chna, na której kończyć będzie swe wykształcenie około 90 proc. obywateli.

Ustrój tej szkoły ma być taki, by dając odpowiednie przygotowanie do życia obywatelskiego szerokim masom umożliwiała ona przechodzenie do szkół średnich ogólnie-kształcących i zawodowych zależnie od uzdolnienia dzieci.

Szkolnictwo średnie ogólnie-kształcające powinno być dostępne tym jednostkom, których uzdolnienie daje gwarancję, że podobała jego programowi przygotowującym umysły do studiów wyższych.

Polska zwrócić musi uwagę na odpowiednią rozbudowę szkolnictwa zawodowego wyższego i średniego. Szkolnictwo to ma nam stworzyć fachowych ludzi we wszelkich dziedzinach życia, tudzież stan mieszczański polski, a zatem unarodowić miasta.

Szkolnictwo wyższe rozwijać ma naszą naukę i przygotowywać inteligencję zawodową, kierującą życiem kulturalnym narodu.

Na pierwszy plan wysuwają się następujące braki: około 1½ miliona dzieci w wieku szkolnym nie uczęszcza do szkoły, szkół średnich rządowych w b. zaborze rosyjskim mamy za mało. Rozwiązać musimy wielki problem budowy szkół (potrzeba nam dla szkół powszechnych 50 tysięcy sal szkolnych). Do pracy nad budową szkolnictwa administracja szkolna musi być sprężysta i opierać się na zasadzie odpowiedzialności.

Współdziałanie społeczeństwa w pracy tej odbywać się ma na terenie samorządów i w organizacjach społeczno-oświatowych. Te ostatnie muszą się zająć głównie oświatą poza-szkolną, której państwo na siebie brać nie może.

W życiu nowej Polski wybina rolę odegrać ma nauczycielstwo. Państwo nasze musi stan nauczycielski otoczyć należytą opieką, zapewniając mu należyte warunki życiowe i prawno-służbowe, dbając o jego wysoki poziom fachowy i moralny. Rząd musi czuwać nad tem, by nauczycielstwo oddać się mogło należycie swej roli właściciel, dalekie od wprowadzenia do szkoły walk politycznych, społecznych i narodowościowych. Należy wreszcie w Polsce rozwiązać należycie problem urzędowania kobiet, uwzględniając zadania kobiety w rodzinie i państwie.

Jan Kordecki, poseł na Sejm.

Z KRAJU.

Stosunki w Sądzie powiatowym w Kopyczyńcach.

Dowiadujemy się od czynników miarodajnych o ciekawych faktach w sądzie kopyczyńskim. Naczelnik sądu tamtejszy nie posiada od paru lat. Kierownictwo sprawuje p. Grabowiecki, podobno z działa i prawnika Polak, choć trudno, patrząc się na jego życie zawodowe i społeczne, w to uwierzyć. Ludzie stające się z sądem kopyczyńskim, mają wątpliwość, czy kierownikiem i przedstawicielem sądu jest p. Grabowiecki, czy też urzędnik kancelaryjny p. Frankel — żyd, który intencją kierownictwa występuje i załatwia wszelkie sprawy w stosunku do urzędów tam istniejących. Dla tego Frankel wyrzucił p. Grabowiecki, wóznego sądowego Holeka z dawnego mieszkania przy sądzie chyba za to, że synów swoich, aczkolwiek sam Rusin, na dobrych obywateli i dzielnych Polaków wychował. Fakt ten oburzył wszystkich, zwłaszcza dlatego, że zrobił to sędzia, stróż sprawiedliwości. Wózny ma prawo do mieszkania i mieszkał tam od dawna, a urzędnik kancelaryjny zajął je wbrew prawu i zwyczajowi.

Jak dalece troska o dobro żydów leży p. Grabowieckiemu na sercu, niech posłuży

ten fakt, że celem legalizacji podpisów żydowskich przy zaciąganiu pożyczki, posiadał Husiatyna o 24 km. odległości, urzędnika, który zamiast urzędować, wyjeżdża w godzinach urzędowych. Podobnie wyjeżdżają urzędnicy do Chorostkowa i gdzieś indziej. Skąd i po co ta pieczołowitość? Kto chce legalizować podpis, niech przyjdzie do sądu. A zresztą nie wiemy, czy skarb państwa na tem zarabia? Naprawdę, że notaryjaty opłacają podatek od przeprowadzonych spraw, a więc i legalizacji, czego legalizacja sądowa nie czyni, a potem wysyłanie urzędników sądowych do różnych miejscowości powiatu świadczy wymownie o nadmiernej ich ilości, co znów nie pomaga chyba sanacji skarbu. Pod tym względem jest ciekawa statystyka, a mianowicie: na pięciu sędziów, jest aż trzydziestu urzędników sądowych i dwóch w tym roku oszczędnościowym przyjętych, widać na to, aby oficer Hofrichter mógł jeździć bez przeszkody po święcie dla przeprowadzania po prywatnych lokalach legalizacji. Z pośród sędziów dwóch jest Polaków, między nimi i p. Grabowiecki, a trzech Rusinów. A z pośród urzędników jest też dwóch

Polaków, pięciu Rusinów, a sześciu żydów. I to ciekawe, że w tym roku zostało 3 oficerów i to Ukraińców przyjętych.

Opinia publiczna zaniepokojona jest poważnie tym stanem dlatego, że kierownictwo p. Grabowieckiego ma się zmienić w naczelnictwo. Aczkolwiek konkurs na naczelnictwo był do 10. października ub. r. do tego czasu p. Grabowiecki nie ciesząc się szacunkiem tamtejszej Polonii, nie podał się na naczelnika, mimo to dowiadujemy się, że przez apelację p. Czerwiński wezwał do siebie p. Grabowieckiego w celu niewiadomym. Władom jest jednak, że do tej wizyty p. Grabowiecki jest w bardzo dobrym humorze i wszyscy urzędnicy z mniejszości narodowych, jakoteż i antykatolicko-żydowski, że p. Grabowiecki będzie ich naczelnikiem, wbrew dotychczasowej opinii i wbrew zdaniu, a może i bez pytania się o to zdanie sądu okręgowego. Nie wiadzieć, co wyższe instancje ziewały do tak silnego ponarania p. Grabowieckiego na naczelnika sądu i „opyczyńcach”? Czy to, że ora dwugłowego na bufiynku trzyma „lepsze” przypominającego czas, czy też to, że bezprawnie i podstępem wyrzucił rodzinę katolicką, aby żyda zaufanego kancelistę umieścić, czy to, że trzyma nadmierną ilość oficerów dla przeprowadzania legalizacji żydom, czy może to, że dzięki specjalnemu poczuciu do wykonywania zobowiązań, spowodował, — jak powszechnie głoszą — przeniesienie się pewnej nanczytelki na inną posadę? Inni mówią, że ma jednak zastąpić p. Grabowiecki, a mianowicie: ogłosił parkanem dziedziniec sądowy! Pewnie, że to zasługa, ale nie kwalifikuje ona jeszcze na naczelnika sądu.

Nie chodzi w tej sprawie o osobiste zwycięstwo między kandydatami, ale o sprawę narodową. Sąd na kresach ma swoją tradycję i ma swoje zadanie narodowe. Sądy dziś przeszły pod opiekę p. Czerwińskiego w ręce obce. Są sądy, gdzie niema ani jednego Polaka (Monasterzyska) ani wśród sędziów ani wśród adwokatów. I one sądzą funkcjonariuszy P. P. i one w wypadkach wyroków i występów hajlamackich wyroki wydają. Dlatego to zdarza się, że mimo odpowiedzi strony w języku polskim, stawia się pytania po rusku i protokół po rusku się spisuje. Podobnie zdarza się i w Kopyczyńcach. Na kurtyazjach i w całym gmachu sądowym słychać tylko język ruski. Tak jest nie dla tego, żeby p. Czerwiński takie polecenia dawał, ale dla tego, że Rusini i żydzi wiedzą, że podobne postępowanie nie spotka się z zarzucaniem ze strony wyższej władzy. P. Grabowiecki idzie po tej linii i dlatego słyszno krzyk podnieść trzeba przeciw mającej nastąpić jego nominacji na naczelnika sądu w Kopyczyńcach.

□ USTRZYKI DOLNE. Prowokacja polskich uczuć. Ub. niedziela odegrał tu zespół amatorów „sztakę” napisaną przez „miejscowego” żyda ur. Hertera. Nie wchodzi w wartość artystyczną sztuki, z penem o burzonym i w początku naszych obrazów uczeń narodowo-państwowych i religijnych, zastrzeższ się musimy przeciwko ohydnej tendencji wspomnianego żydowskiego sztuczniaka. Występuje w mej mianowicie żołnierz polski, jako przewodca bandy pijaków i zbrodni, nagabyjący z bagnetem na żydowskiego karczmarza, a następnie wyrzucany gwałtem za drzwi. Zając treść sztuk można się przekonać, że po stać żołnierz polskiego jest w tej sztuce najzupełniej niepotrzebny: żydowa choroba o zonydzenie wobec żydów. Rusinów a tak że Polaków armii polskiej. Występuje też katolicki ksiądz, który ma tu rolę pośrednika w miłosnej zerze między żydówką a katolikiem. Jest też zmieszany moralnie student, propagujący ze sceny ideę uniwersalnej religii na modłę żydowską. Te trzy postaci, o charakterze wybitnie propagandowym nadają zamierzony przez autora żyda ton „tragedji”. Jest oddany, że w sztyku śmieje trzy role grają Polacy i miejscowi nauczyciele w polskiej szkole, a mianowicie p. Huk (ksiądz), p. Szabunsa (student), p. Perucki (żołnierz), to dosyć będzie, by ocenić spryt żydowski i niecną rolę naszych wrogów. W imieniu całej polskiej opinii protestujemy w sposób stanowczy, a by kiedykolwiek powyższą sztukę wystawiono jeszcze raz na scenie tutejszego „So kółka” i żądamy, aby nauczyciele polscy natychmiast wycofali się z tej antypaństwowej i antyreligijnej imprezy. Co powie dziecko polskie, gdy zobaczy swojego nauczyciela na scenie, mówiącego o braku głębokich wartości religijnych katolickiej w przeciwieństwie do jakiejś uniwersalnej wiary żydowskiej? Żądamy również kategorycznie w imię utrzymywania autorytetu armii wśród tutejszej ludności, aby władze wkroczyły w tę sprawę i stwierdziły, czy sztuka była cenzurowana, a jeżeli była, dlaczego przepuszczono wspomniane ustępy. Opinia tutejsza oczekuje energicznych kroków od władz w sprawie, która nie mogłaby się zdarzyć w żadnym państwie i spodziewa się, że zostanie ona załatwiona w sposób, na jaki zasługuje każda antypaństwowa agitacja.

□ ZAKOPANE. Spadek cen. Tymczasowa Komisja Uzdatnowiskowa obniżyta dotychczasowy cenik w pensjonatach zakopiańskich od dnia 1. marca br. Ceny obecne są następujące: I-a kategoria od 6 do 8 złotych, II-a od 4½ do 6 zł., III-cia od 3½ do 5 zł. Nowe ceniki powinny znajdować się w każdym pensjonacie na widocznym miejscu począwszy od dnia 1. marca br.

Nekrologia.

Wspomnienie pośmiertne.

W sobotę 16 lutego br. zakończył we Lwowie życie Franciszek hr. Czosnowski w 62 r. życia — zwłoki przewieziono do Ożomli, gdzie 20 bm. do grobu złożone zostały. Sp. Franciszek Czosnowski jako ósmy syn Jana marszałka krzemienieckiego i Marii z Jelowiekich urodz. 14 kwietnia 1862 — szkoły ukończył w Rydze i Krakowie. W r. 1889 wstąpił w związki małżeńskie z Marią ks. Puzynianką i wkrótce po ślubie zamieszkał w Ożomli w powiecie jaworowskim. Tam zakochał się — i tam wzrosło i rozkwitło życie jego obywatelskie. Tam borykał się z kosmami i trudnościami codziennego życia — zawsze na koniu czy wózku — osobiście doglądał wszystkiego — osobiście wszystkim kierował; twardy dla siebie — wymagający dla innych — znakomity gospodarz i hodowca — uoskonaliał podnosił — czuwał nad tą przez Boga powierzona Mu ziemią. Nie zrażały go przeciwności — nie zlamaly wojny — z coraz to nowa siła brał się do obowiązków — do pracy przy świętej ziemi — która była — całym — małżonków. Nie cofał się też nigdy przed publicznymi obowiązkami — zawsze gotów — na stanowisku — gdzie go wezwano — robił. Co tylko robić mógł — czy jako członek Wydziału Rady powiatowej — czy jako długoletni prezes jaworowskiego Towarzystwa gospodarczego — czy jako przewodniczący wielu ekonomicznych towarzystw. — Działal bez strachu — prawdę w oczy mówił — piętnował — co złe — a nigdy nie dźwiał nie — przed popularnym hasłem. — Chrześcijanin w słowie i czynie; jedna z pierwszych rzeczy, które przeprowadził do zniszczenia wojny — ze znacznym osobistym wkładem — to odbudowa spalonego kościoła w Narolu — w ostatnim roku — w kościele w Ożomli. Pan starej daty — esteta, jakich mało — szukał zawsze piękna i prawdy w otoczeniu i życiu.

Dom państwa Czosnowskich zasłynął szeroko i daleko z gościnności — kto miał szczęście dom ten znać, czerpał tam jak u źródła przyjaźni; nie tej zdawkowej monety „przyjać, bo przyjać trzeba”, ale tej starego wielkiego autoramentu gościnności — gdzie nie wrota, ale serca otworem stały, przy których ogrzać się, i wzmocnić, i zapasa sił nabrać — i myśli nowych początki, i życia energii danem nam było. Bóg wybranych krzyżami znać. Śmierć dziecka, syna jedynaka, przewlekła choroba i śmierć córki dorosłej, oczyszczały ogniem to złoto, wznosiły je coraz wyżej. I jakby Bóg chciał, by zachód życia, jak zachód słońca, był pogodny i promienny, purpura, jasny, pogodny świecił — tak i Jemu dał w tych latach ostatnich mimo trudów i znojów, błogosławieństwo swe w pełni. Praca zaczęła wydawać owoce, i życia powędzenie przyszło — i miłość ludzka wzrastała. Córka jedyna wydana za hr. Józefa Pater Zyberka, nowo założyła gniazdo — dała Mu poznać miłość wnucząt, które tak się cieszyły. Dom lwowski w ziemie zgromadzał co było towarzyskiego życia we Lwowie — i jeszcze uświetnił Ożomelskie tradycje.

Aż nagle rzekł Pan: „owoc dojrzały — zerwanym już być może” — i w pełni sił no kilkodzielną chorobę — wezwał Go na gościnę do Siebie wśród płaczu i łez pozostałych. A On poszedł bez szemrania, bez obawy. Kazał tylko, by ciało jego, jaknajskromniej „na sianach” do Ożomli przewiezionem zostało. I widziały ulice Lwowa ten pogrzeb — bez pióropuszy i karawanów, trumnę na barkach wieśniaków niesioną — i na prostych sianach złożoną — i wierną, nieodstępną żonę towarzyszącą jej mimo przeszyciącego mrozu przez całą drogę, dającą się godzinami drogę do Ożomli. Tam złożono Go wczoraj — a nad grobem ma stanąć kaplica — a na nagrobku widnieć powinno złotemi głoskami: „Najwierniejszemu z wiernych” Najwierniejszemu miłości Bożej — najwierniejszemu miłości ludzkiej — najwierniejszemu synowi kraju, synowi obo-

Helena Schexówna

zapaźtrona św. Sakramentami, zmarła po długich i ciężkich cierpieniach dnia 28 lutego 1924 r.

W smutku pogrążeni Rodzice zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na obrzęd pogrzebowy, który odbędzie się w niedzielę dnia 2 marca 1924 r., o godzinie 3 ciej po południu z domu załoby przy ul. Jabłowskiego l. 3, na cmentarz Lyczakowski do grobowca rodzinnego.

wiązku. I tam niech mu ożomelskie dęby, buki szumią pieśń wieczności, niech Mu opowiadają o świecie i ludziach, niech Mu dobrą, upragnioną

kiedyś zaniosą nowinę, że w kraju lepiej, że pogody i zgody świt bliskim. Lwów, 22 lutego 1924.

1079 Leon Szeptycki.

OPERA WARSZAWSKA.

Warszawa, 25 lutego br.

Stało się tak, jak przewidziałem w ostatniej korespondencji. Na dalej linii zwyciężył na nowo wystawiony „Faust” i osiągnął już znaczną ilość szalenie wypełnionych publicznością przedstawień. Powodzenie opery tak dobrze znanej i ogranej rywalizuje z pewnością z niejedną nowością, których nam w tym sezonie poskąpiono. Żyjemy nadzieją słyszenia opery Młynarskiego, co zrealizuje się nareszcie w pierwszych dniach marca. Tymczasem panuje prawie niepodz. „dawna” opera i nienowe balety, a kasa teatru niewiele, zdaje się, na tem traci. „Faust” zyskał bardzo na powrocie Gruszczyńskiego z zagranicy, bo mamy teraz przedstawiciela partii tytułowej, wiążącego wybornie i bez trudu rozliczne nastroje niejednotłej roli. Zbliża się on bardziej i zewnętrznie do wymarzonej Goethowskiej postaci. Również i Michałowski, mimo pewnych braków w charakterystyce, stara się iść drogą najlepszych wzorów w kreacji Melista, głosowo wydatniejszy i odpowiedniejszy od Ordy.

A jednak żal jakoś, że dwaj wybitni dyrygenci i bardzo pomysłowy reżyser nie mogą się zdobyć na coś więcej poza częstymi dość wznowieniami. Dożyłki prowadzi ze zwykłym sobie artystem opery polskie, rosyjskie i niektóre włoskie w zastępstwie nieobecne go chwilowo dyr. Młynarskiego. Święci on obecnie triumfy w Glasgowie, kierując koncertami symfonicznymi tam, gdzie niezatarta pozostała jego sława po poprzednim długim pobycie. Część spadku odziedziczył i Rodziński, który zajął się też wznowieniem „Manon” Massenet’a Dziwi się zawsze, gdy w repertuarze któregoś teatru braknie tej własnie opery. Stoi ona przecież na przelomie dawnej opery a nowej. Nie da się zaprzeczyć, że Massenet przeczuł już przed czterdziestu laty styl opery-romansu, ucieleśniony później

głównie przez Pucciniego. Gdy słucham „Manon”, zawsze nasuwają się porównania z późniejszą „Cyganerią”, gdzie niektóre sceny i motywy mają tak ogromnie zbliżony charakter. Bo i ci, którzy natchnęli obu twórców, Prevost i Murger, jakże bardzo się nawzajem uzupełniają. Massenet pociąga nas przede wszystkim subtelnością scen miłosnych, a zadziwia zawsze doskonałą charakterystyką w słynnym kwartecie aktu drugiego. Manon śpiewała Polńska-Lewicka. Głos jej przedziwnie piękny i czysty, o niezachwianej intonacji, dał nam szereg niezrównanych występów w solowych momentach wejścia i pożegnania ze stołeczkiem. Przekształcone się późniejsze było przejawowane racjonalnie i stopniowo aż do świetnego wybuchu w scenie klasztornej. Dobosz miał znów „swój” wieczór. Jego des Grieux to jedna z najlepszych postaci sceniczych, ogromnie ciepła w wyrazie i odsłaniająca wybornie zasoby wokalne. A obok nich tak pięknie i szlachetnie zaśpiewały epizod Messoczego.

Przyponianam nam i „Bal maskowy” pod dyrykcją Mazurkiewicza z doskonałymi kreacjami Zbołiskiej i Dygasa, oraz dobrą Freszla. Nadmiar barytonów w tym sezonie uzupełnił jeszcze Grabczewski swym występem jubileuszowym w „Carmenie”. Mimowoli zwraca się myśl do lwowskiego sezonu 1905/06, gdy kierown. opery był bardzo uzdolniony artysta warszawski. Walory pięknego głosu i doskonałego „bel canto” przyemione były w znacznej mierze niedostatkami zbyt stroniącego prowadzenia i wyzyskania zespołu w chwili wielkiej jego świetności przy takich dyrygentach, jak Podestì, Ribera i Czelański. Lwów zawdzięcza mu wystawienie „Chopina”, „Werthera” i „Samsona”. Uroczystość jubileuszowa odbyła się w tradycją przepisany sposób.

Jakób Bylczyński.

Bedrzych Smetana.

Jutro, tj. w niedzielę, weźmie teatr lwowski udział w uroczystości 100-letniej rocznicy urodzin kompozytora Bedrzycha Smetany, która w bieżącym roku obchodzi cały świat muzyczny, a w szczególności — Czechosłowacja.

Największy czeski wirtuoz, w swoim czasie — jako pianista, niestrudzony apostoł nowych dróg w muzyce — jako krytyk, subtelny wychowawca muzyczny szerokich mas — jako kapelmistrz, nieśmiertelność zdobył sobie jednak Smetana głównie przez działalność kompozytorską. Przywsiwy zasady i cele twórczości Wagnera i Liszta, stworzył Smetana współczesną muzykę narodową czeską, a wrotem dla niego stał się nasz Chopin. Podobnie jak Chopin zaklął muzycznego ducha narodu w przepiękne walce i mazurki, uczynił to Smetana przez polkę, która stanowi najcharakterystyczniejszy rys czeskiej muzyki, wyciskając swoje pię-

tno na wszystkich niemal kompozycjach Smetany.

Największy kompozytor czeski urodził się 2 marca 1824 r. Judować dziecko zaczęło w czwartym roku życia uczyć gry na fortepianie, a już w dwa lata później występuje szczęśliwie chłopotek publicznie jako wykonawca uwertury „Niema z Portici”. W gimnazjum był Smetana zawsze kienkim uczniem. Próbowal szczęścia w kilku miastach, lecz nie mógł nigdy rozbuździć w sobie zamiłowania do „poważnych” klasyków. Wszukiwał muzycznych kolegów, z których wybrał kwartet, nie mogąc zakupić nut pisał je na podstawie zasłyszanych koncertów, tracił czas na grywanie w arystokratycznych domach niemieckich. Nie skończywszy gimnazjum wrocił do Pragi, gdzie w głodzie i chłodzie, poświęcił wszystek swój czas muzyce.

Zły uczeń w gimnazjum zmienił się w najpilniejszego ucznia w konserwa-

torjum, kształcąc się pod kierunkiem Prokescha i Kittla. Nawiązuje przyjaźń z Lisztem, poświęca mu ó charakterystycznych kompozycji, odwiedza go kilkakrotnie w Weimarze, gości go u siebie w Pradze. W 1856 roku Smetana przenosi się do Szwecji, gdzie przyjmie posadę kapelmistrza Tow. Filharmonicznego w Göttenburgu. Tu znalazł artysta szerokie pole do pracy około podniesienia poziomu muzycznego i smaku miejscowej publiczności, chętniej lecz niedojrzałej do nowych kierunków muzycznych.

Na żądanie chorej żony, wraca Smetana w trzy lata później do Pragi, gdzie życie plotło mu się z wawrzyńców i cierni naprzecmian. Jest kierownikiem kilku z rządu towarzyszy muzycznych, dyryguje orkiestrami, uczy, krytykuje we fachowych czasopiśmiech a przede wszystkim komponuje swe arcydzieła muzyczne „Brandenburgów w Czechach” i „Sprzedana narzeczoną”. Epokowe te dzieła porwały czeską publiczność swym duchem narodowym i geniuszem artysty, lecz nie uniknęły krytyki ze strony zwolenników starej szkoły, którzy zarzucali Smetanie wagneryzm i niezdolność do komponowania rzeczy lekkich, bardziej przystępnych dla szerokiego ogółu. Następnej jego operze „Daliborowi” zarzucano najniżej w świecie, że dzieło ma zbyt mało narodowego ducha i że artysta zaczyna iść w nowym kierunku muzycznym z tego miejsca, z którego Wagner już iść przestał. Celem tych wszystkich ataków było pozbawienie artysty miejsca pierwszego kapelmistrza opery praskiej. Wrodzona Smetanie miękkość charakteru i bierność nie umiały walczyć z napaściami. Pod wpływem cierpien moralnych przeżył organizm popadł w rozstrój nerwowy i halucynacje słuchowe, które postępowały szybko i skończyły się zupełną utratą słuchu. Straciwszy posadę dyrygenta wielki kompozytor usunął się w zacisze domowego życia, gdzie nadal pracował nad swoimi dziełami.

W roku 1882 spłonął czeski teatr narodowy w Pradze, w którym za kilka dni miał Smetana mimo choroby dyrygować uwerturą nowej swej opery „Libuszy”. Artysta nie opuszcza jednak rak i dyryguje szeregami koncertów na rzecz odbudowy teatru. Lecz już w r. 1884 wszelka działalność wielkiego muzyka musi ustać. Choroba artysty rozszerzyła się bowiem tak dalece, że oddano go do zakładu dla obłąkanych, gdzie umarł w kilka tygodni później.

Tak żył i skończył wielki muzyk, subtelny wrażliwy charakter i nieoprawny cygan, idealista, który na ludzką głupotę i zawiść nie umiał reagować twardymi łokciami, lecz pracą i geniuszem. Toteż dopiero po śmierci zrozumieł jego rodacy w całej pełni, że żył i odszedł człowiek, którego imię stało się słupem milowym w rozwoju muzyki, a chlubnym, zaszczytnym sztan darem dla narodu, z którego wyszedł i dla którego tworzył.

M. U.

Z OPERETKI

Mikado.

Teatr Nowości wznowił operetkę w 3 aktach Artura Sullivan’a pt. „Mikado”. — Wartość jej opera się nie tyle na treść, która jest naiwna i bezpretensjonalna, co na dobrej i pięknej a nawet w swoim rodzaju stylowej muzyce. Artur Sullivan kompozytor angielski (1842—1900) odegrał najważniejszą rolę w rozwoju muzyki swego kraju. Pisał on uwertury, kantaty, operę „Ivanhoe”, oratoria, utwory instrumentalne i pieśni a nadto pokaźny szereg operetek, z których Mikado zyskał największy rozgłos.

Wystawiono operetkę starannie. P. Kuligowski wyreżyserował ją sumiennie, p. Seredyński przygotował dobrze część muzyczną, p. Balk stworzył pomyslowe dekoracje. Z wykonawców wymienię na pierwszym miejscu pp. Kaspiowiczowa (doskonała „Kat’scha”) i Kuligowskiego (Mikado). P. Lubicz śpiewała dobrze, lecz wymowa zwłaszcza w miejscach recytowanych pozostawiała jeszcze dużo do życzenia. P. Tartraziński był jak zwykle pełen humoru, choć tym razem w roli mniej odpowiedzialnej. Inne role wykonał dobrze pp. Święży, Skringerówna, Herowska, Jeleński i Szostand. Produkcja baletu wypadła zupełnie udanie.

Dr. Adam Mitscha.

Wiadomości bieżące.

Lwów, 1 marca.

TEATR WIELKI.

Sobota, 1 marca, o g. 3:30 popoł. „Damy i huzary“ (Przedstawienie dla młodzieży szkolnej.) — O g. 7 w. „Czaple pióro“ (Gościnny występ Bednarzewskiej.)
 Niedziela, 2 marca, o g. 12 w. pol. „Wielki Koncert Symfoniczny“ z powodu setnej rocznicy urodzin Smetany. — O g. 3 popoł. „Danton“ (Przedstawienie popularne.) — O g. 7 w. „Trubadur“.
 Poniedziałek, 3 marca, o g. 7 „Pocallunek“, opera w 3 odsłonach Fr. Smetany. (Premiera.)
 Wtorek, 4 marca, o g. 7 „Jak wam się podoba“.
 Środa, 5 marca, o g. 7 „Pocallunek“, opera w 3 odsłonach Fr. Smetany.

TEATR MAŁY.

Sobota, 1 marca, o g. 7 „Na leś, na szycie“.
 Niedziela, 2 marca, o g. 7 „Na leś, na szycie“.
 Poniedziałek, 3 marca, o g. 7 „Świderek“.
 Wtorek, 4 marca, o g. 7 „Na leś, na szycie“.
 Środa, 5 marca, o g. 7 „Na leś, na szycie“.

TEATR NOWOŚCI.

Sobota, 1 marca, o g. 7 „Mikado“, operetka w 3 akt. Sullivana.
 Niedziela, 2 marca, o g. 7 „Katja tancerka“.
 Poniedziałek, 3 marca, o g. 7 „Ksteżniczka Ola-la“.
 Wtorek, 4 marca, o g. 7 „Mikado“.
 Środa, 5 marca, o g. 7 „Katja tancerka“.

REPERTUAR „MŁODEJ SCENKI“:

W sobotę 1. marca o godz. 8 wieczorem „Grzegorz Dandini“ Moliera.
 W niedzielę 2. marca o godz. 8 wiecz. „Grzegorz Dandini“ Moliera.

Dzisiaj (1 marca br.) urządza LKS. Lechia Pożegnalny Wieczór Karnawałowy w salach Strzelnicy miejskiej (ul. Kurkowa 23). Komitet dołożył wszelkich starań, by zabawa wypadła jak najlepiej. Początek punktualnie o godz. 9 wiecz. 1180

— „Pocallunek“ Poniedziałkowa premiera opery komicznej Smetany obudziła bardzo żywe zainteresowanie, tem więcej, że rzecz ta szerszymi warstwami jest mało znana. Pod względem dekoracyjnym i obsadą premiera poniedziałkowa nie pozostawia nic do życzenia. Sprzedaż biletów rozpoczęła się już we wszystkich kasach.

— Bilety zakupione na wtorek do Teatru Nowości na operetkę „Mikado“ są ważne na czwartek na tę samą operetkę. W dniu tym abonent nie będzie nieważny.

— Biletów abonamentowe sprzedaje w niedzielę kasa Teatru Wielkiego (I. piętro) tylko od g. 10 do 12 w. pol.

— Opera nasza przygotowuje Soltysa „Panie kochanku“ i Różyckiego „Casanova“. Obie te opery ukażą się w ciągu bieżącego sezonu. Próby z „Panie kochanku“ już się rozpoczęły.

— Wielki Koncert Symfoniczny rozpoczął się punktualnie o g. 12 w. pol. w niedzielę w Teatrze Wielkim. Z chwilą rozpoczęcia koncertu drzwi na widownię będą bezwarunkowo zamknięte.

— Z Młodzieży Wszepolskiej. W niedzielę, 2 marca, zebrania nie będzie.

— Niedzielne wykłady higieniczne. W niedzielę, 2 marca, o g. 11 w. sali teatru świetlnego „Kopernik“ wykład z przeżyciami Prof. Dra Teofila Załewskiego pt. „Higiena słucho“.

— Walne zebranie Związku Kół Małop. Zmianek odbędzie się dnia 6 marca br. w sali Turmańczyków, Kopernika 20. Początek o g. 15. Proszymy członków o tak najliczniejszy udział w zebraniu. Osobnych zaproszeń nie rozsyła się. — Zarząd. 1072

— Orędzie Narodowa II. Dzielnicy urządza dnia 2 bm. w niedzielę, w Sokole-Macierzy. Rant, z którego cały dochód przeznaczony na pokrycie kosztów instalacji światła elektrycznego w kościele św. Anny. Wstęp od osoby 2,000.000 mk. Muzyka 14 pułku ułanów. Bilety do nabycia w handlu p. Kubnowskiego, przy ul. Gródeckiej 19.

— „Rozwój“ Dzielnicy VI. urządza wieczerę karnawałową z kotylonem w niedzielę, 2 marca, w salach Kasyna Oficerskiego 19 p. p. na Cytadeli. Zaproszenia do nabycia w lokalu M. S. O. ul. Na Bajki 1. 27 od godz. 6 do 9 wieczorem oraz przy wstępie na salę. 1026

— Kasyno i Kolo Start, przypomina, że na dzisiejszy bal kostiumowy każda osoba musi mieć oprócz biletu także i legitymację kasynową i że o g. 1 w. nocy biura zostanie zamknięta i wkt już więcej bezwarunkowo wpuszczonego nie będzie.

— Staraniem Związku Artystów Scen Polskich (Gniazdo Lwów) a pod protektoratem Jego Królewskiej Mości Mikada odbędzie się dnia 1. marca br. ostatnia Wielka Reduta Teatralna w gmachu Filharmonii (gmach Skarbka). Z uderzeniem dzie-

Płace robotnicze w Zagłębiu naftowym.

Płace robotnicze w Zagłębiu naftowym.

Komisja dla regulacji plac robotników w przemyśle naftowym na podstawie uzgodnionego obliczenia skonstruowała wzrost droższymi artykułów żywnościowych o 2-go tygodnia listopada 1923 r. do 28 lutego 1924 r. o 754.191 proc. Wzrost droższymi artykułów odzieżowych o 500.044 proc. Ponadto 75 proc. poborów zmieniła się wedle stanu artykułów żywnościowych a 25 proc. poborów wedle artykułów odzieżowych. przeto przeciętny wzrost droższymi wynosi 690.654 proc.

A zatem pobory robotników naftowych za II. połowę lutego 1924 r. ustala się na:

Borysław: I kat. 8,175.000, II — 6,388.000, III — 4,396.000, IV — 2,562.000.
 Krosno: I kat. 7,922.000, II — 6,128.000, III — 4,127.000, IV — 2,293.000.
 Białków: I kat. 7,922.000, II — 6,128.000, III — 3,677.000, IV — 2,293.000.

świątecznej godzinie jawi się dwór Jego Królewskiej Mości w otoczeniu przepięknych geisz i wśród płasów powłta Jego Królewskiej Mości Mikada. W wielkim turnieju tanecznych, wśród gajów kwitnących wisni i chryzantem, wezmą udział bonzowie, geisze, kulisy i najwybitniejsi dostojnicy z krainy wschodzącego słońca. — Rewia masek. — Nagroda dla najdowodniejszej maski. — Efekty świetlne i orkiestra operowa, przy reżys-wout całego eleganckiego Lwowa, oto walory tej ostatniej przed popielcem reduty teatralnej, która protektoratem zaszczytlił osobieście Mikado.

— Podwieczorek z tańcami i loterią fantową na rzecz schroniska dla opuszczonych starszulek odbędzie się w niedzielę, 2 marca, o g. 4 w Kawiarni Renaissance (ul. Trzeciego Maja).

— Ustąpienie p. Bieniawskiego. W „Dzienniku urzędowym generalnej Dyrekcji poczt i telegrafów“ z dnia 23 bm. Nr. 9 czytamy: „Minister Przemysłu i Handlu dekretem z dnia 1 lutego 1924 r. przetranszował Dyrekcję poczt i telegrafów we Lwowie Bieniawskiego Tomasza w stan spoczynku z dniem 31 marca 1924 r.“

— Nadawanie sprawy Jaworzyny. Ni stąd ni z owąd pojawił się we wczorajszej „Gazecie Porannej“ niepoważny artykuł, występujący przeciw kapelmistrzowi teatrów miejskich p. Zumi i wzywający do zrobienia jakiegoś skandalu na niedzielnym koncercie ku czci czeskiego kompozytora Smetany. W artykule tym w sposób brukowy nadużyto hasła politycznych i pobudek uczuciowych dla usunięcia p. Zumi i zrobienia miejsca mniej kwalifikowanym. W odpowiedzi na te niesłuszne i niemądre harce na łamach brukowych, zmuszeni jesteśmy stwierdzić, że w Pradze z wielkim pietyzmem wystawia się „Halke“ i „Straszny Dwór“ Moniuszki, że niedawno wystawiono tam z wielką starannością „Baladyne“ Słowackiego, a obecnie gra się Ketrzyńskiego „Zabawę w miłość“, w „Narodnym Teatrze“ w Pradze pracują artyści polscy jak Florianjński i Bogucki, w Ołomuńcu Refchan, a niedawno pani Zbierachowska śpiewała po polsku w Płźnie i była nader serdecznie przyjmowana. Czy przyszło komukolwiek na myśl bojkotowanie wieczorów ku czci Wagnera we Lwowie, czy pomyślano w Pradze o bojkotowaniu Chopina, a co do Smetany — to na scenę lwowską wprowadzono go przecież w roku zesłanym za dyrygentury p. Wolfsthal. Wstyd doprawdy, że niski poziom niektórych organów zmusza nas do zajmowania się tymi sprawami.

— Półszczyzna z czarnej giełdy. Jeden z dzienników lwowskich, rejestrujący troskliwie kursy walut, złota i srebra na czarnej giełdzie, zaopatrzył wczoraj tę rubrykę następująca charakterystyką tendencji dnia. „Po wczorajszej znacznej zwwyżki, dziś znów lekka niższa. Obrót średni, powodem tego należy sądzić przez brak w obrocie polskich marek“. Notatka ta pysznie odpowiada czasonagrodziarskiej postaci sprawozdawcy giełdowego rzeczonoego dziennika. Czyby jednak nie należało przez wzgląd na polskich czytelników bardziej starannie cenzurować styl i język informatora z ulicy św. Stanisława?

— Nowa placówka chrześcijańska. Onegdaj odbyło się w sali Izby handlowo-przemysłowej Walne Zgromadzenie nowo założonego „Polskiego chrześcijańskiego stowa rzyszenia restauratorów, hotelarzy i zawodów pokrewnych we Lwowie“, zatwierdzonego reskryptem Województwa. Na tem Zgromadzeniu dokonano wyboru prezydium, wybierając jednogłośnie pp. Kazimierza Maksymowicza prezesem, Stanisława Borowskiego wiceprezesem, sekretarzem p. Kościelę skarbnikiem p. Hartmana, wybór wydziału odroczonego do następnego Zgromadzenia.

— Z ruskiego albumu. W ciągu ostatnich dni sporo oryginalnych kwiatków uszczknąć można z kart ruskiego albumu. Oto „Nasz Prapor“ donosi, że podczas nabożeństwa i pogrzebu nowej narodowej „bohaterki“ śpiewał chór pod batutą p. Tadeja Kupczyńskiego. Pan dyrygent jest radca rachunkowym Izby skarbowej, zatem gościnny jego występ na tych obu „manifestacjach“ budzić musi pewne refleksje. Urzędnik państwowy, pobierający pensję ze Skarbu państwa, występuje manifestacyjnie i dyryguje chórem na pogrzebie tej,

Stróż i furmani za 12 godzin pracy pobierają płacę szczytową II kat.
 Ryczałty półmiesięczne dla wszystkich zagłębi: I kat. 17,877.000, II — 10,721.000, III — 10,215.000 IV — 3,835.000.

Stróż i furmani za 12 godzin pracy pobierają ryczałt III kat.

Rafinerie. Dodatek do III kat. palaczy destylacyjnych, czyszcicieli pras i kotłów wynosi 838.000 mk. na dniówkę. Dodatek dla robotnic IV kat. w świeczkarzach, rozlewniach parafiny i laboratorjach wynosi 553.000 mk. na dniówkę.

Podstawa do obliczenia są ceny i płace ustalone 16 listopada 1923 r.

Retulum węglowe. Wysokość retulum węglowego wynosi dla Borysławia, Drohobycza i Błkwa 10,000.000 mk., dla Krosna i Dziedzic 8,000.000 mk. za 100 kg. Retulum za najtę ustala się 500.000 mk. za 1 ftr.

Dodatek dla wiertaczy I kl. 1,361.000, II kl. 680.500.

z którą związana jest potworna afra szpiegowska, skierowana w pierwszym rzędzie przeciw Państwu, oplacającemu pana dyrygenta. Radzibyśmy wiedzieć, kto udzielił ulopu radcy dyrygentowi na czas dwóch dni, właśnie wtedy, gdy w Warszawie wydano zarządzenia, podkreślające konieczność intensywnej pracy, — kto uznał za rzecz wskazaną, aby na szereg godzin oderwać pana radcę od pracy i dać mu możliwość manifestowania swych zapatrywań antypaństwowych. — Przebywająca w więzieniu przy ul. Batorego Sawicka, w której mieszkał przy ul. Wyspiańskiego policja wykryła całe archiwum dokumentów szpiegowskich, tak dobranych, że budzić musza grozę — jest urzędniczka „Premiera“! — Ładna ilustracja stosunków, panujących tam, jest stwierdzenie faktu, iż znalazła u „Premiera“ oparcie kobieta, zaangażowana na tak wybitnie w robotę antypaństwową.

— Komunistyczna młodzież pod flagą „Zachodniej Ukrainy“ Ostatnie dochodzenia policyjne wykazały, iż w organizacji młodzieży komunistycznej na gruncie lwowskim zaszły znaczne zmiany. Oto w miejsce dotychczasowych odrębnych organizacji powstał wspólny Związek młodzieży komunistycznej „Zachodniej Ukrainy“ (?), łączący w swych szeregach polską, ruską i żydowską młodzież komunistyczną. W ten sposób komuniści „polscy“ wraz z towarzyszami żydowskimi sceloniłi się pod skrzydła organizacji ruskiej i wspólnie prowadzą w tych dobranych szeregach konspiracyjną robotę przeciw Państwu polskiemu. Tej nowej fuzji mogłoby patronować przysłowie ruskie: „Jakie chciało, takie zdybało“.

— Siła zamieć, jaka panowała w ciągu dwu ostatnich dni, pokryła miasto zwałami śniegu ku utrapieniu dozorców kamienicznych i szoferów, których wchłukły, zwłaszcza obarczone ciężarem, często grzeźły w miejscu, mimo, że koła obracały się. Ruch kolejowy napotyka na silne przeszkody, które do wczorajszego wieczora — acz z wielkim wysiłkiem — zwalczano. Pociąg pospieszny z Warszawy przychodził do Lwowa tylko z 10 minutowym opóźnieniem, pociąg z Bukaresztu spóźnił się 45 minut. Ciężka jest droga na Belzec, Rawę Ruską, podobnie linja tamopolska. Na linji Lwów-Stojanów—Sapieżanka—Krystynopol oraz Lwów—Winnik—Podhajce ruch pociągów został z powodu zasp śnieżnych aż do odwołania wstrzymany. Z wielkimi trudnościami walczą się między Lwowem a Kamionką, gdzie szyny zalegił śnieg ponad 1 m. 20 cm. wysokości. Pożyśmiejse losy czy wiatry przypadły w udziale linji Lwów—Janów—Jaworów, gdzie pociągi funkcjonują zupełnie dobrze. Wczoraj popołudniu najcięższym odcinkiem była przestrzeń Kleparów—Brzuchowiec—Zaszków. Dla ruchu kolejowego w obrębie tutajszej Dyrekcji dzień wczorajszy był najcięższy ze wszystkich dni śniegowych, jakie istniały w ciągu obecnej zimy.

— Nowy cennik maksymalny. W ratuszu odbyło się wczoraj posiedzenie komisji cennikowej, na którym uchwalono dalsze obniżenie cen taryj maksymalnych. Ustalono następujące ceny: mąka żytnia 60 proc. — 480 tys. mk., w sprzedaży detalicznej — 570 tys. mk., mąka żytnia 70 proc. — 420 tys. mk., w sprzedaży detali, odpowiednio wyżej. Chleb żytni w piekarni 510 tys. mk., ciemny 440 tys. mk., kukłowski 465 tys. mk., na straganie o 20 tys. mk. drożej, w sklepie o 30 tys. mk. drożej. Mięso wołowe I. kat. obniżono na 3,200.000 mk., łune sorty wołowy bez zmian. Mięso cielęce żyźnion na 1,600.000 mk. za kilogram. Ceny tłuszczy: słonina gruba 3,800.000 mk., cieńsza 3,400.000 mk., smalec 4,600.000 mk., sadło 4,200.000 mk., wędzonka 4,000.000 mk. — Ceny opału zastawione narazie bez zmian.

— Z Akademii Medycyny Weterynaryjnej. Ministerstwo W. i O. P. zatwierdziło uchwałę Rady profesorów, mocą której Dr. Stanisław Czernski został habilitowany jako decenc histologii i embriologii.

— Urzędnicy a Bank Polski. Urzędnicy lwowskiej Izby Skarbowej subskrybowali 412 akcji Banku Polskiego, płatnych 1-go marca i 1-go kwietnia br. przy pomocy Zakładu Kredytowego miast małopolskich.

— Spis rozpraw. Przejł I. nadzw. kadencją sadu przysięgłych, która rozpoczęła się dnia 3. marca, odbędzie się następująca rozprawa: dnia 3. marca stanie przed sa-

dem Jan Lemard, oskarżony o nadużycie władzy urzędowej; dnia 4. marca Tadeusz Stronski i Jan Kozłowski o obrazę cześci; dnia 11. marca Miron Krzywulski, oskarżony o morderstwo; dn. 14. bm. Jan Borek, oskarżony o rabunek; dnia 17. marca Iwan Czajka, oskarżony o rabunek; dnia 21. marca Henryk Hechel, oskarżony o obrazę cześci.

— Zamiast wienca na trumnie śp. Włodzimierza Włostockiego złożył urzędnicy Polskiego Banku Krajowego kwotę marek 120,000.000 na udzielenie pomocy serotom. 1096

— Aresztowanie sprytniej szajki złodziejskiej. Sprytna szajka złodziejska dostała się w ostatnich dniach w miasto. Operowała na terenie magazynu blawatnego firmy Rubinstein i Koneer przy pl. Goluchowski i 1. 15 i w magazynie obuwia Arnolda Werbena przy ul. Krakowskiej 1. 6 i 20. W pierwszej firmie był zajęty w charakterze pomocnika Filip Tenner, który korzystając z tego, iż mieszkał w magazynie, okradł firmę, wyniosłszy ze skłupu zwyż 800 m. rozmaitej materji. Towar skradziony sprzedawał Mozesowi Teichbergowi, właśc. sklepu przy ul. Furmańskiej, Jeremiaszowi Pejsowi i Sprinzy Goldberg. — Równocześnie o bracišek Tennera, Salomona, podobny proceder urobował na szkodę Werbena i wybił w krótkim czasie z jego sklepu przeszło 200 par obuwia. Kradziono obuwie kupował Schmid Wenberg, jego narzeczona Fanny Halpern, mama Ottila Halpern i szereg innych współwyznawców. Płynęłał poniósł szkodę w wysokości 7 miliardów. Całe towarzystwo, złożone z dwunastu osób, zostało aresztowane.

— Włamanie. Do magazynu firmy „Bernsohn Namzuk“ włamał się wczoraj złodziej i uniósł spory zapas gumek do bucików, wartości 4 miliardów.

— Przytrzymanie włamywacza. Przd. Kowalski wraz ze st. post. Wasowiczem przytrzymali Józefa Smółkę, poszukiwanego od dłuższego czasu niebezpiecznego włamywacza mieszkaniowego.

— Włamywacze lwowscy na prowincji. Włamywacze lwow. widząc, że od czasu do czasu chwycie im się grunt na bruku lw., wyjeżdżają na prowincję na gościnne występy. Przed tygodniem dokonane zostały w Glińcach, pod Lwowem, dwa śmiałe włamania. I tak w żydowskiej szwalni im. Hirscha skradzione zostały dwie maszyny do szycia, a niebawem tej samej nocy urzędli włamywacze gromą część maszyn z mieszkania Frydy Schrage. W kilka dni później w magazynie maszyn Matmona oferowano kupno maszyn, Matmon jednak podejrzewając, że pochodzi ona z kradzieży, zawiadomił policję. Ta przesłuchała Karolinę Wasieczynską, która ową maszynę udostępowała sprzedać i niebawem po ncie do kłębka postępując, stwierdzono, że na gościnnym występie w Glińcach bawak lwowscy włamywacze, Karol Rozborski i Władysław Raczkiewicz. Energetyczne poszukiwania za nimi nie doprowadziły na razie do wyniku. Dopiero wczoraj telefon ze Zio czowa pożądana przyniósł wiadomość komisarzowi, prowadzącemu śledztwo w tej sprawie. Obaj bowiem włamywacze, Rozborski i Raczkiewicz, zostali wczorajszej nocy ujęci w Zloczowie w chwili, gdy włamali się do mieszkania Dra Gawlikowskiego. Po występie w Glińcach zawzięli do Zloczowa i tam „wpadli“.

— Zamach samobójczy wskutek nieuleczalnej choroby. Kornela Świętowska, pozostająca w służbie przy ul. Kurkowej 1. 44 wskutek nieuleczalnej choroby podcięła sobie żyły. Pogotowie Ratunkowe udzieliło desperatce pierwszej pomocy i pozostawiła ją opiece domowej.

— Magazynu sacharyny wykryty. Odeźniał walki z lichwą przeprowadził wczoraj rewizję w domu handlowym „Wschodnie Kresy“ przy ul. Furmańskiej 1. 3. Rewizja wykryła skrzynię, zawierającą 100 kg. sacharyny zagranicznej, przemyczonej do kraju. Cały zapas, który rozplynął się miał na „kresach“ — a raczej we Lwowie — został zakwestjonowany.

— Za brak cennika podjęto do odpowiedzialności 18 firm. Oddział walki z lichwą przeprowadził wczoraj rewizję w 10 sklepach żywnościowych i 1 restauracji, 2 skleparzy korzeniowych, w sklepie obuwla i w 1 masarni. Stwierdzono brak cennika i odstąpiono sprawę Magistratowi do dalszego postępowania.

Sport.

Zawody narciarskie dla młodzieży urządza w najbliższą niedzielę, tj. 2 marca, Sekcja Narciarzy I. LKS. Czarni. Zawody odbędą się we Lwowie na Żelaznej Wodzie. W program wchodzi: 1) bieg młodzieży do lat 15; 2) bieg młodzieży do lat 18, (którzy nie zdobyli jeszcze żadnej nagrody); 3) bieg juniorów; 4) skoki juniorów; 5) skoki seniorów. Start biegów o g. 10 na Żelaznej Wodzie pod skończoną. Skoki o g. 3 popoł. Zgłoszenia przyjmują się w lokalu Klubu, ul. Rutowskiego 8, dziś, do g. 8 wiecz. i do g. 10 przed poł. na starcie. Trzem pierwszym nagrody; w razie większej ilości zgłoszonych zawodników trzem dalszym. Prócz tego za najlepsze wyniki nagrody honorowe.

Sekcja Narciarska AZS urządza dnia 5. marca br. bieg na przestrzeni 8 km. o mistrzostwo sekcji. Zgłoszenia przyjmują się od 6-7 w lokalu AZS (Lesińskiego 7) do poniedziałku włącznie. We wtorek o godz. 6 losowanie numerów w lokalu AZS. Start o godz. 10 rano koło Szkoły kadetckiej.

TABELE walutowe i towarowe

w przedłożeniu opracowaniu
Inż. Józefa JASKÓLSKIEGO, Skład główny: Spółka Akcyjna Wydawnicza

Oblemują kursy funta szterlingów, dolara, marki polskiej i niemieckiej, korony austriackiej, czeskiej i węgierskiej, franka szwajcarskiego i francuskiego, liry, lei i rubla — za czas od 31/VIII. 1914 do 31/XII. 1923, a to: we franku złotym i w marce polskiej. Ponadto dołączone są miesięczne wykazy cen 50 artykułów pierwszej potrzeby za czas od 31/XII. 1922 do 31/XII. 1923 z wielokrotnością wzrostu ostatnich cen w stosunku do cen z dnia 1/I. 1914 i z dnia 31/XII. 1922.

Wydawnictwo to autoryzowane zostało przez Izbę Handlową i Przemysłową w Lwowie.

Cena egzemplarza z dodatkiem sortymentowym 7,200.000 Mp.

DO NABYCIA W KSIĘGARNIACH

1048

Dział Wydawnictw Ekonomicznych
Lwów, ul. Zimorowicza 5.

Dział ekonomiczny.

Wiadomości gospodarcze.

Stosunki handlowe polsko-francuskie. Obserwując stosunki handlowe polsko-francuskie zainteresowane strony postawiły sobie za zadanie pchnąć naprzód organizację handlu zewnętrznego polsko-francuskiego na zasadzie wymiany towarów i produktów dla obu stron najmniejodniejszych i ustabić na nie tak we Francji jak w Polsce minimalne taryfy wwozowe. Należy zaznaczyć, że w tej wymianie Polska najbardziej potrzebuje od Francji nawozów sztucznych, maszyn rolniczych, samochodów, traktorów, produktów kolonialnych, skór itp. Rynek zaś francuski wykazuje zainteresowanie na polskie produkty rolnicze, jarzyny, kartofle, cukier, arzewo, celulozę, naftę, spirytus itp.

Sprawność polskich kolei. Opierając się na statystycznych danych koleje polskie mogą poza pokryciem potrzeb ruchu wewnętrzznego i sąsiedzkiego z państwami ościennymi przepuszczać przez terytorium Rzeczypospolitej 15 par pociągów dziennie z ładunkiem tranzytowym. Roczny tranzyt wynosi około 4 i pół miliona ton towaru w obie strony przewożonego.

ryż 392000, Wiedeń 131, Praga 254500, Włochy 400250, Belgia 337000, Szwajcaria 1610000, Holandia 3465000.

Frank złoty 1798000, Milionówka 790000, Pożyczka złota 15000000, Pożyczka dolarowa 5525000, Bony złote 1400000.

Akcje: Tendencja mocna.
Bank Dyskontowy warsz. 32000, B. Handlowy warsz. 30500, B. dla handlu i przem. 5500, B. Kred. warsz. 1400, B. Handlowy poznański 8000, B. Przem. lwow. 2250, B. Tow. Spółdz. 23000, B.

Wileński 330, B. Zachodni 10500, VI. 9500, B. Zjedn. Ziem. Pol. 4350, B. Zw. Spółek Zar. 25500, B. Związku Ziemian 600, Cerata 700, Tespy 29000, Grodzisk 4100, Kijewski 12300, Puls 1575, Spiess 4100, Wildt 825, Elektryczność 8000, Pol. Tow. Elektr. 950, Strem 81000, Brown-Boveri 3500, Siła i Światło 2740, Chodorów 23750, Czersk 2600, Częstochowa 11750, Goławice 4900, Michałów 3050, Cukier 20000, 19750, Firlej 2400, Łazy 620, Drzewo 1650, Przemysł leśny 550, Węgiel 25000, drobne 29000,

Polska nafta 2100, Brugger 4100, Nobel 5600, VI. 5200, Cegielski 2900, Fitzner 29000, Lilpop 3000, Modrzeńców 57850, 62000, Norblin 3200, Orthwein 1950, Ostrowieckie 46400, Parowozy 1925, Pocisk 6200, Rohn i Zieliński 2000, IV. 1750, Rudzki 9000, drobne 9400, Starachowice 16400, Suchedniów 7500, Ursus 5000, III. 4900, Zieleniewski 48000, Zawiercie 240000, Żyrardów 1475000, Belpol 255, Borkowski 4325, Br. Jabłkowsky 745, Syndykat Rolniczy 7600, Herbata 400, Tkanina 400, Zach. Tow. 950, Pol Lloyd 450, Żegluga 550, Ćmielów 7550, Habersbusch 26000, Klucze 6250, Korek 400, Marynin 6200, Polus 800, Eternit 4000. (AW.)

Z giełdy lwowskiej.

Lwów, 29 lutego.

Na rynku walutowym sytuacja niezmieniona. Duża podaż dolarów, które z powodu braku innych nabywców nasowo napływają do kasy P. K. K. P.

Na giełdzie efektów usposobienie ożywione przy tendencji niewyraźnej. Z akcji hankowych poszukiwany Hipoteczny przy kursach lekko zwyższych z powodu ostatnich dni przed zamknięciem subskrypcji oraz Bank Przemysłowy przy kursach utrzymanych. Z innych kotowanych większe obroty w Chodorowie przy kursach słabych i Chybie, które nieznacznie zwyżkowały. Pozaatem interesowano się Parowozami, Pezetem, Nitratem i Tespami. Pocisk z powodu świeżo ogłoszonej subskrypcji zwyżkował w ślad za giełdą warszawską.

Na giełdzie niekotowanych większe zainteresowanie Gazami i Jaworzniem przy kursach zniżkowych. Zainteresowanie Armią i od kilku dni poszukiwanymi Gazociągami. Większe obroty w Węglówkach. Kilka transakcji w imieniu Przeworsku.

Transakcje w akcjach (w tysiącach):
B. Hipoteczny 2800 2825 2900 (2825);
B. Przemysłowy 2125 2175 2150 2135 2130; B. Rolniczy 1300; Z. B. K. 760

650 675; Browary 29750 29500 29600; Chodorów 22500 22250 22750 22700 22000 22750 23000; Chybie 48000 48500 47500, drobne 51500 51000 50500; Cegielski 2625 2650; Gafota 1425 1400; Ćmielów 7500; Karpalit 4000, 4050; Marynin 5800 5900; Niemojowski 2300 2275 2250; Okos 18000 17750 18250; Parowozy 1875 1900 1850 1860; Pezet 850 875 900; Pocisk 6000 6200 6300; Nitrat 1250 1275 1260 1225; Nafta 2150 2140; P. T. B. 575; Rakszawa 14500; Siersza el. 1450; Siersza g. 25500, Tespy 28800 28000 28750 28850; Zieleniewski 46000 45000.

Transakcje w akcjach niekotowanych
Arma 3900 3750 3800; Azot 2300 2350 2400; Auto poznańskie 400; Brugger 4200 4300 4350; Elektryka nad Sanem 850, 825, 800; Gazy 97000 97500 96500 96750 96000; Gazy zachodnie 37000 37750 37250 37000; Gazolina 4950 4900; Hydropol nieefekt. 325; Gazociągi 850, 860 865; Jaworzno 110000 109000 108000 108500, drobne 120000 119500 119000 120000; Len 5200; Lesienice 10750; Machlejd 5000 5100; Olkusz 3150 3125; Przeworsk 825000 845000 830000 imienny; Radziwiłł 7750; Rolindustria 1450; Schön 430000 425000; Terpentyna 1100; Węglówki 140 139 5, 139 75, nieefekt. 130.

GIELDA KRAKOWSKA.

Kraków, 29 lutego.

B. Ziem. Kred. 950 B. Przemysłowy 2200, B. Spół. Zarob. 25000, B. Komerc. 550, B. Hipoteczny 2750, Tohan 1750, Pharmia 2650, Impex 125, Ćmielów 7825, Zieleniewski 47000, Cegielski 2700, Parowozy 1975, Trzebinia żelazo 3175, Trzebinia mydło 17000, Pocisk 6000, Górka 73500, Siersza gór. 24500, Elektrownia 1650, Tepege 11800, Polska nafta 2200, Pokucie 2425, Krakus 6800, Chodorów 23250, Syndykat koszykarski 1200, Niemojowski 2400, Terropol 400, Piaseccy 4550, Jaworzno 116000, Gazy wschod. 94000, Gazy zach. 39000, Chybie 49000, Lokomotywy 3100, Nafta w Kr. 3600, Nitrat 1200, Len 5400, Azot 2400, Gloria 1600, Węglówki 135, Polski Glob 475, Żegluga 490, Automotor 2000. (AW.)

Tendencja utrzymana.

GIELDA SZWAJCARSKA.

Zurych, 29 lutego.

N. Jork 577.55, Londyn 24.84, Paryż 24.50, Wiedeń 0.0081, Praga 16.75, Włochy 24.85, Belgia 20.80, Budapeszt 0.150, Helsingfors 14.50, Sojia 4.35, Holandia 215, Chrystianja 76.50, Kopenhaga 91.50, Sztokholm 151, Hiszpania 73.15, Bukareszt 3.05, Berlin 0.129, Belgrad 7.29 i ćwierć. (AW.)

GIELDA BERLIŃSKA.

Berlin, 29 lutego.

W milionach: N. Jork 4210500, Londyn 18155050, Paryż 177442, Szwajcaria 731.825. (AW.)

GIELDA GDAŃSKA.

Gdańsk, 29 lutego.

Warszawa 0.613—0.617, Marka polska 0.624—0.627, N. Jork 57905—58195 (AW.)

ZBOŻE.

Lwów, 29 lutego.

Ruch na giełdzie słaby, transakcje w hreczce i kukurudzy. Podaż w zbożu twardem minimalna z powodu zawieci śnieżnych. Ceny na ogół wyższe.

Tendencja lekko zwyżkowa. Usposobienie słabe.

Transakcje: kukurudza 27—28 milj., hreczka 23—25 milj.

Ceny szacunkowe bez transakcji:
Pszensica 34—35 milj., Żyto 22—23 milionów, Jęczmień browarniany 22—23 milj., Jęczmień przemysłowy 19—20 milj., Owies 22—23 milj.

CENY ZŁOTA.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa
Oddział we Lwowie

placila za	29 lutego	23 lutego
1 austr. kor. zlotą	1853300	1862000
1 marke niem. zlotą	2191000	2191000
1 rubel zloty	4733000	4733000
1 frank zloty	1774000	1774000
1 gram czystego zlota	61 3769	6115769
1 dukat	21031000	21052000
1 gram srebra	174800	174800
1 frank zł. obliczeniowy	1800000	1798000

Wart. nominalny	Dz. wid. 1921-1922	Akcje	29 lutego		28 lutego	
			placa	zalat	transakcje	transakcje
Ceny w tysiacach						
280	70	140	2775	2925	2800—2900	2650—2775
1000	300	600	—	—	—	—
230	56	140	—	—	—	—
280	42	140	—	—	—	—
230	42	130	2100	2200	2125—2175	2150—2165
1000	250	—	1280	1320	1300	1100
280	56	84	640	710	650—700	750—825
280	56	84	—	—	—	—
1000	—	600	—	—	—	—
500	—	—	—	—	—	—
1000	—	—	—	—	—	—
50	500	—	29000	30000	29500—29750	29000—30750
1000	21	300	21800	23200	22000—23000	21500—22250
—	—	—	470 0	49000	47500—48500	46500—47000
—	—	—	2600	2675	2200—2650	—
1000	200	1000	7400	7600	7500	7500—7600
—	—	—	3200	—	—	320—3525
140	22	140	1380	1410	1400—1425	1450
140	800	—	—	—	—	—
140	119	—	—	—	—	—
140	280	14	3975	4075	4000—4050	—
280	168	200	—	—	—	—
—	—	—	5750	5950	5800—5900	6000—6500
1000	90	—	2225	2325	2250—2300	—
1000	300	400	17500	18500	17750—1850	18000—18500
500	60	—	1825	1925	1850—1900	1875—1900
500	200	—	840	810	850—900	875
1000	—	75	—	—	—	—
350	14	170	5950	6350	6100—6300	—
50	100	350	2120	2170	2140—2150	2100—2250
500	225	400	570	580	575	600—625
10000	1500	—	—	—	—	—
140	100	280	14200	14300	14250	14250—14750
—	—	—	—	—	—	—
200	21	40	1430	1470	1450	—
14	450	—	25200	25750	25500	—
230	—	5	—	—	—	—
70	350	70	—	—	—	—
1000	150	35	27800	29000	28000—28800	28800—29300
14	98	280	—	—	—	—
50	180	250	—	—	—	—
500	150	50	—	—	—	—
1000	170	1070	44500	46500	45000—46000	45000
—	—	—	—	—	—	—
500	100	300	—	—	—	—
1000	160	260	—	—	—	—
1000	260	210	—	—	—	—
410	70	250	1600	—	—	—
500	100	600	—	—	—	—

Nafowania giełdowe.

KALENDARZYK SUBSKRYPCYJNY.

Termin subskrypcji nowych emisji upływa:

Dnia 5. marca:

Fabryka porcelany i wy obów ceramicznych w Ćmielowie.

Akcyjny Bank Hipoteczny.

9 marca.

Przemysł terpentynowy w Polsce.

Dnia 10 marca:

Olkusz, Fabryka naczyń emaliowanych.

Dnia 28 marca:

Zakłady Amunicyjne Pocisk.

Dnia 30 marca:

Bank Polski.

KALENDARZYK

WALNYCH ZGROMADZEŃ.

1. marca:

Polska Foresta.

Dnia 7 marca:

Atlas.

Dnia 10 marca:

Star.

Dnia 18 marca:

Polska Nafta.

GIELDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 29 lutego.

Waluty i dewizy. Tendencja bez zmiany.

Funty szterl. 39975000, Dolary kanad. 8950000, Dolary ameryk. 9300000, Nowy Jork 9300000, Londyn 39950000, Pa

Podatek przem. (obrotowy).

Rozporządzeniem z dnia 1 lutego 1924 r. ustaliło Ministerstwo Skarbu przeciętną wartość franka złotego za miesiąc styczeń 1924 r. na 1,740.000 mk. Wobec tego płatni-

cy podatku przemysłowego (obrotowego) obowiązani do miesięcznych wpłat, winni przeliczyć obroty, osiągnięte w miesiącu styczniu 1924 r. na franki złote według przeciętnej wartości powyżej oznaczonej i od tak ustalonego obrotu obliczyć przypadający podatek i dodać na rzecz związków samorządowych we frankach złotych.

Z uwagi na ogłoszone w Dz. U. R. P. Nr. 12 poz. 102 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31. I. 1924 w przedmiocie zwolnienia z podatku przemysłowego przedpłat, uszczupionych na poczet tegoż podatku w postaci świadectw przemysłowych, oznajmia się równocześnie, iż od przypadających za miesiąc sty-

czeń 1924 r. i miesiące następne, kwot państwowego podatku przemysłowego i dodatków na rzecz Związków Samorządowych, nie mogą być dokonywane potrąceń żadnej sumy, uszczupionej tytułem przedpłaty w formie świadectw przemysłowych na rok 1924.

OGŁOSZENIA**KUPNO I SPRZEDAŻ.**

PRASA do prasowania druków do sprzedania. Wiadomość: W kancelarii Drukarni „Słowa Polskiego”, Zimorowicza 11-15.

TOKARNI, KESLARKI, PRASY, WIERTARKI, MŁOTY sprężynowe, PŁY talerzowe, OKYTKI, SĄTRY, TRANSMISJE, PASY do wozów, BEZKI szaszne, POMPY, ŹLIWE, po zniżonych cenach poleca „PILOT” Lwów, ul. Batoro L. 4. 666

KUPIE na Wschodnich kresach 25-50 morgów dobrego pola w jednym kawałku, w tem część łąki lub pastwiska ewentualnie z budynkami. Bez pośrednictwa. Zgłoszenia do Administracji „Słowa Polskiego” z podaniem położenia ziemi pod „Danina majątkowa”. 951

AKCJE banku narodowego kupuje Antoni Eckert, Kochanowskiego 22 (sklep). 1014

ANTYKI, dzieła sztuki kupuje, przyjmuje w komis Magazyn antyków — Tabińskich Batoro 24. 653

KUPIE kamienicę lub willę z wolnym mieszkaniem. Wiadomość pod „Ameryka” do Reklamy Prasowej, Lwów, Chorażczyzny 7. 916

BOBERMANY młode, czystej rasy do sprzedania. Zgłoszenia A. Hnatow, Dworzec kolejowy, Radymno. 1066

PORTEPIANOWE i pianinowe skrzynie nowe, tanio sprzedaje Kalm i Syn, Kopernika 16, Tel. 2045. 1073

PARCELE budowlaną od pół do 1 morga obszaru na krańcach miasta zakupimy z pierwszej ręki. Pośrednictwo wykluczone. Zgłoszenia do Administracji „Lwowianin”. 1076

POSADY POSZUKIWANE.

MĘDZY człowiek z dobrą rodziną, energiczny, zdolny, przedsiębiorczy, władający językiem niemieckim, nieco angielskim i rosyjskim z praktyką w rozmaitych gałęziach handlu i przemysłu, rezerwowy oficer gospodarczy, właściciel większego majątku nieruchomości — obejmuje posiadanie kierownika, zastępcy kierownika lub sekretarza w większym przedsiębiorstwie handlowym albo przemysłowym w majątku leśnym, względnie wyjeździe zagranicę. Na żądania służy w odpowiedniej wysokości kaucją. Zgłoszenia wraz z podaniem warunków do Generalnej Ekspedycji Ogłoszeń Nrzysztolowicza, Lwów, Sekoła 4, II. p. pod „Gwarancją”. 1068

RZĄDCA ekonom z szkołą rolniczą, 20-letnią dobrą praktyką w intensywnie prowadzonych gospodarstwach. Świadectwa i polecenia dobre — poszukuje odpowiedniej posady na ordynarję od kwietnia. Adres: Franciszek Pucholek, Sniatyka, poczta Drohobycz. 1056

OGRODNIK pomógł, poszukuje posady od 1 kwietnia. Wagner, p. Truste, powiat Zaleszczyki. 1067

NAUKA I WYCHOWANIE.

NAJTAŃSZA rozrywka w nudne wieczory zimowe, to abonament w nowej Wypożyczalni Książek Księżni Nauczycielskiej przy ul. Batoro 12. Otwarta od 9 do 1 i od 3 do 7. — Wpis nowych abonentów codziennie. 1002

LEKCI muzyki u pani Michałowska, uczennica Michałowska. Obozowa 6. 964

NA MANDOLINIE, gitarze w 16 lekcjach (6 tygodniach) z gwarancją za płynną grę z nut — wyucza „specjalista-pedagog”. Plac Bernardyński 12. II. p. Zgłoszenia od 4-7 popoł. — Kupuje i wypożycza wszelkie instrumenty nauczyczne. 1091

MIESZKANIA.

POSZUKUJE 2 pokoje z kuchnią. Dam nową kompletną łąkową sypialnię, ewentualnie dołacie. Zgłoszenia w Administracji „Słowa Polskiego” pod „Inżynier L. S.”. 841

ZA POKÓJ z osobnym wejściem dla 2 osób dam jako zastępne lekcje rosyjskiego, niemieckiego, początki francuskiego, gry na fortepianie, lub przystępuję do matury gimn. realn. i seminarjalnej. Czynsz według umowy ewent. w oświadczeniach. Zgłoszenia do Administracji Słowa dla „Lokator”. 1041

ZAMIENIE małe mieszkanie (2 pokoiki, przedpokój, kuchnia) w oficynach, początek ul. Tarnowskiego na mieszkanie większe za dopłatą. „Tarnowski” do Administracji Słowa. 1023

POKÓJ kawalerski z osobnym wejściem dla starszego urzędnika bankowego, samotnego, poszukiwany. Czynsz wedle umowy w Mkp. lub obcych walutach. Zgłoszenia po „Obcy” do Reklamy Prasowej, Chorażczyzny 7. 1094

„INFORMATOR” Biuro Mieszkanie Kopernika 22. telefon 446 poszukuje dla solidnej zamężnej klientki mieszkania różnych pokoi wszelkiego rodzaju lokale, przeprowadza zamiany w Warszawie, Krakowie i Poznaniu. 1085

6 POKÓJ z komfortem w śródmieściu zaraz do wynajęcia, wiadomość w sklepie p. Hawranka, plac Mariacki. 1074

KOŁDRY, MATERACE, PODUSZKI, DYWANY, KILIMY, PORTJERY, FIRANKI oraz MEBLE i DEKORACJE wszelkiego rodzaju poleca **Józef SCHUSTER, Lwów, Rutowskiego 10.**

MALŻENSTWA.

MAM kamienicę, mieszkanie urządzone i wielką ochotę do zamążdżenia. Kto odważny, niech się zgłosi, tylko przedkoi! Zgłoszenia do Administracji pod „ostatni ratunek” — za okazaniem kwitu inser. 1077

RÓŻNE DONIESIENIA.

KURS tańców balonowych i nowomodnych rozpoczynamy co piątku. Zapisy przyjmują codziennie Loeffler, Priedlichów 5 (obok placu Akademickiego). 1022

ELEGANCKO wykonuje suknie, kostjmy, płaszcze Pracownia sukien, Mikołaja 18, I. p. 1063

PROFESSEUR Français cherche chambre contre leçons. Adresse: Poyer Français, Hotel Francuski. 1042

KURS tańców modnych i ogólnych rozpoczynamy 4. Nowicki i syn, Pańska 16. 1046

PRZYSTĄPIE jako udziałowiec z kapitałem od 3 do 10 tysięcy dolarów do kilku solidnych przedsiębiorstw względnie interesów finansowych, lub nabędę je na własność. Wiadomość pod „Przemysłowiec” do Reklamy Prasowej, Lwów, Chorażczyzny 7. 915

MILJARD ulokuje na miesiąc „Procent góry” Administracja Słowa. 1017

PRACOWNIA SUKIEŃ DAMSKICH Rozalii Bourdon. Lwów, Rutowskiego 8, sprzedaje wszelkie formy. Na żądanie lastrygule oraz Kurs kroje i szyje. 1093

PRZYJMUJE kaloszy do naprawy pod gwarancją, ul. Sykstuska 1. 60, Szpak. 1093

OMEGA

Zegarki światowej marki do nabycia najtaniej u

H. Guttermana
Sykstuska 14. Tel. 18-81.

Żurnale
Kroje
Wzory

LANDAU, Czarnieckiego 3.

Węgiel najlepszy
retortowy
do prasowania i samowarów
po 375.000 Mp.

wraz z torebką w 2 kg. paczkach

sprzedaje 1082

BIURO WĘGLOWE
Lwów, Akademicka 21.

Dla odsprzedawców przy odbiorze większych ilości znaczny opust!

Węgiel górnośląski i koks zaraz tamże.

NACZYNNIA KUCHENNE

w najlepszych gatunkach

poleca 1073

MARJAN KOŚCIUK

Lwów, ul. Czarnieckiego 1.

Czas

odnowić

prenumeratę

ZAPISY NA AKCJE
BANKU POLSKIEGO

PRZYJMUJE 993

Bank Rolniczy S. A.
we Lwowie, Kopernika 20.

„COGNAC MEDICINAL”

Camis & Stock
Barcola-Trieste

Reprezentant na Małodolskę i Wołyń

I. JUFFE

1097

Lwów, Wybranowskiego 9.

POLSKI BANK HANDLOWY

w Poznaniu Oddział we Lwowie

HALICKA 19

został upoważniony do udzielania gwarancji za podatki spożywcze. Przyjmuje wkłady w walutach zagranicznych prowadzi dla tych wkładów oprocentowanych rachunków, skutecznie wypłaty z tych rachunków w efektywnych walutach. Udziela kredytów w walutach zagranicznych przyjmuje zapisy na akcje **BANKU POLSKIEGO.** 1071

FIRMA

ANNA SZYDŁOWSKA

przedtem

FRYDERYK SCHUBUTH i Ska

LWÓW, RYNEK 45

poleca **KAWĘ HERBATĘ KAKAO**

w najlepszych gatunkach wysyła na prowincję skutecznie się za zaliczką. 1059

„DYNAMO” Nowo otworzone konces. Przedsiębiorstwo Elektro-techniczne. — Biuro techniczno-handlowe. Lwów, ul. Kopernika 16.

Urządza Centrale Elektryczne: dla miast, górzeln, fabryk, młynów, tartaków i t. p. z własnymi maszynami. Instalacje światła elektrycznego, motorów i telefonów.

Specjalny oddział elektromechaniczny: dla naprawy wszelkich maszyn i aparatów elektrycznych. Tablice rozdzielcze.

Stała wystawa maszyn: Dynamo-maszyny, motory elektryczne, lokomobile, silniki ssaco-gazowe, benzynowe, ropne, agregaty. — Obabiarki do żelaza, metali i drzewa. 065

Kompletne urządzenia dla młynów, górzeln, tartaków i zakładów przemysłowych. — Kosztorysy i porada techniczna.

TABELE WALUTOWE jedna z r. 1919 i 1920 a trzy z r. 1921, 1922 i 1923

Cztery tabele walutowe, zawierające zestawienie kursów dolara, funta szterlinga i franka szwajcarskiego w transakcjach sprzedaży i kupnie dewiz na Nowy Jork, Londyn i Szwajcaryę, podług notowań giełdy pieniężnej w Warszawie w roku 1919, 1920, 1921, 1922 i 1923 wydane przez warszawskie „Codzienne wiadomości ekonomiczne” (Agencję Wschodnią), są do nabycia w lwowskim Oddziale „Agencji Wschodniej”, Lwów, ul. Długosza 31. Cena jednej tabeli 2 złote polskie (podług kursu franka złotego). Za cztery tabele 8 (ośm) złotych polskich. Poczta za nadaniem, przekazem kwoty przypadającej. 1089